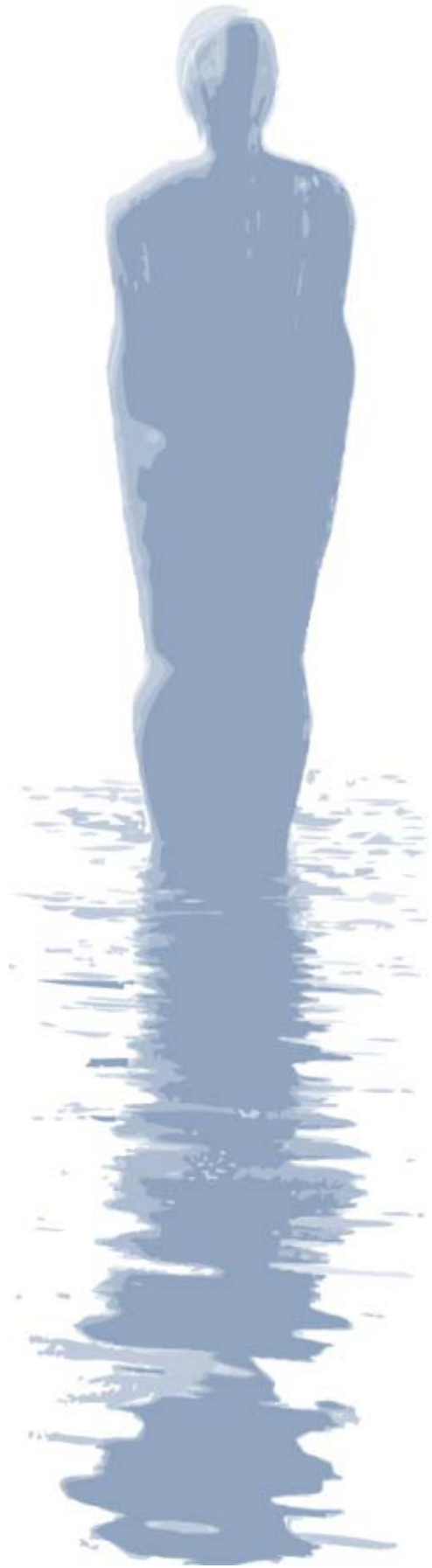

Årsbudsjett 2010

RANA KOMMUNE

Kommunestyrets vedtak 15.12.2009

www.rana.kommune.no

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 15.12.2009
Sak: 84/09
Arkivkode: 151

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 09/1566 - 7
Tittel: **SAKS PROTOKOLL: BUDSJETT 2010**

Kommunestyrets vedtak:

Forslag til årsbudsjett for 2010 vedtas som formannskapetets innstilling til kommunestyret i henhold til punktene 1 til 10 i rådmannens forslag, framlagt i formannskapetets møte den 3. november 2009, med følgende endringer og tillegg:

Pkt. 6 a i rådmannens forslag endres til:

- a. Foreldrebetalingen i SFO økes med 15 % med virkning fra 1. januar 2010:
- b. Inntektsreduksjonen dekkes innenfor avdelingens ramme.

Følgende punkter vedtas:

- I arbeidet med strategier for kvalitet i skolen og skolestruktur ses kostnader til investeringer og drift av skolebygg i sammenheng med skolebudsjett slik at reduksjon i kostnader til infrastruktur kan styrke lærertetthet og materiell.
- Med bakgrunn i at det statlige barnehageløftet videreføres med utbygging av Storforshei og Selfors barnehage i 2010.
- Arbeidet med styrking og etablering av nærmiljøutvalg prioriteres i 2010.
- I arbeidet med endring av organisering av oppgavene innenfor kommunen utredes en flytting av Frivillighetssentralen innbefattet Home Start og Termikk fra Kirkelig Fellesråd med sikte på å etablere et Frivillighetens hus.
- Det søkes Transnova om støtte til ladepunkter for elbiler, og kommunen vurderer miljøvennlige kjøretøyer, deriblant elbiler, når innkjøp/leasing av biler for kommunen gjennomføres.
- Kommunestyret forutsetter at Mo i Rana Havn KF lager en økonomiplan hvor driften i perioden 2010 – 2013 balanseres.

Eventuelle underskudd må dekkes innenfor havnas eget budsjett i påfølgende år.

- Rana kommune aksepterer ikke at NAV iverksetter tiltak som er lavere enn de statlige veiledende satser.
- Kommunestyret ber administrasjonen om en behovsgjennomgang av fysioterapitilbudet i kommunen herunder konsekvensene av endringer i statlig finansiering for private fysioterapeuter. Saken legges fram som en del av økonomiplanbehandlingen juni 2010.
- Rana kommune skal forsterke arbeidet med å redusere sykefraværet med minst 1 % i 2010.

Arbeidet med eierskapsmeldinga forseres. Eierskapsmelding legges fram før økonomiplan legges for Kommunestyret i juni.

Rådmannen bes om å fremlegge en sak gjennom budsjett 2010 av vedtatt demensplan

Presisering om vedtak om eiendomsskatt budsjett 2010:

5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 videreføres utskrivning av eiendomsskatt i områder som helt eller delvis er utbygd på byvis eller der slik utbygging er i gang og på verker og bruk utenfor slike områder for 2010.

- Eiendomsskatteområdet avgrenses i henhold til tidligere vedtak.
- Med hjemmel i Eiendomsskatteloven § 10 oppheves § 7 i den kommunale vedtekten for eiendomsskatt – tidsfrister og erstattes av eiendomsskattelovens bestemmer om tidsfrister.
- Vedtekter: Eiendomsskatt skal utskrives iht. kommunens vedtekter for eiendomsskatt.
- Eiendomsskatt skal betales i 2 terminer med forfall sammen med øvrige kommunale avgifter.
- Med hjemmel i lov av 17.12.1982 – om foreløpig tillegg til eiendomsskatteloven vedtas økning av eiendomsskattetakstene med 8 % pr. år fra 1.1.2006 til 1.1.2010 totalt 32 % jfr. Kommunestyrets sak 74/09. Eiendomsskatt for næringseiendom reguleres fom 2010 etter indeks så langt regelverket tillater det.

Behandling:

Forslag fra repr. Dan Erik Kjellnø (ML):

”Tilskudd til idrettsformål økes fra kr. 1.195 000 til kr. 2.390 000. Kulturavdelingen reduseres med kr. 1.195 000 til kr. 34.431 000.”

Forslaget falt med 11 (ML, FRP) stemmer mot 26 stemmer

Forslag fra repr. Atle Hiller (R):

“Skoleavdelinga:

1. Driftsrammene for grunnskolen økes tilsvarende kostnadene ved å beholde dagens lærerstillinger for skoleåret 2010/11.

2. PPT sikres økte ressurser (evt. Engasjementsstillinger) for å kunne få kapasitet til å utrede elevers behov for spesielt tilrettelagt undervisning.

3. Ingen økning i SFO-satsene.

Omsorgsavdelinga:

4. Driftsrammene for omsorgssektoren økes med 5 mill. for å:

- Ansette en demenskoordinator og drive kompetanseheving i organisasjonen og blant pårørende.
- Ansettelse av 3 frivillighetskoordinatorer (aktivitører).
- Utpøving av arbeidsordninger (Skift/turnus) som vil gjøre det mulig å omgjøre deltidstillinger til heltid.

5 mill kr.

Dette vil redusere det budsjetterte driftsresultatet for 2010 til 3,5 mill kr.”

Forslag 1. til 3. falt med 1 (R) stemme mot 36 stemmer

Forslag 4. falt med 1 (R) stemme mot 36 stemmer

Forslag fra FRP:

	Rådmannens forslag	FRPs forslag	Avvik fra rådmannens
Skoleavdelingen	231 132	231 132	
Barnehageavdelingen	17 711	17 711	
Helse- og sosialavd.	182 096	182 096	
Nav kommune	44 897	44 897	
Omsorgs avd.	255 179	259 179	+4 000
Kultur avd.	35 626	33 626	- 2 000
Teknisk avd.	149 299	149 299	
Feiing	- 1 283	- 1 283	
VAR	- 14 928	- 14 928	
Sentral støtte og stabstjen	87 907	85 907	- 2 000
Kirkelig fellestråd	15 037	15 037	
PPT	7 429	7 429	
Netto ramme tjenesteproduksjon	1 010 048	1 010 048	

Forslaget falt med 7 (FRP) stemmer mot 30 stemmer

Verbalt forslag fra repr. Atle Hiller (R):

“1. Arbeidet med ”kvalitet i skolen”-prosjektet må styrkes og sørge for at diskusjonen om hvilke kriterier som avgjør kvalitet i skolen blir tatt *før* og *ikke* etter at beslutninger om eventuelt ny skolestruktur er besluttet. Det må legges mye større vekt på åpenhet og sterkere involvering av foreldre og lærere og den øvrige befolkningen i Rana.

2. Kommunestyret krever at Mo i Rana Havn KF lager en økonomiplan hvor driften i perioden 2010 – 2013 balanseres.”

Forslag 1 falt med 6 (ML, V, R) stemmer mot 31 stemmer

Forslag 1 falt med 6 (ML, V, R) stemmer mot 31 stemmer

Verbalt fellesforslag fra KRF, V, R og ML v/repr. Tormod Steen:

”” En omlegging av skolestrukturen som vil føre til nedleggelse av skoler skal ikke omfatte/ramme 1. – 4. klassetrinn

Forslaget falt med 7 (ML, V, R, KRF) stemmer mot 30 stemmer

Formannskapets flertallsinnstilling:

Punkt a. og b. ble vedtatt med 32 mot 5 (H, KRF, R) stemmer

Kulepunkt 1 ble vedtatt med 25 mot 12 (FRP, H, KRF, R) stemmer

Kulepunkt 2 ble vedtatt med 33 mot 4 (H, V) stemmer

Kulepunkt 3 ble enstemmig vedtatt (37-0)

Kulepunkt 4 ble enstemmig vedtatt (37-0)

Kulepunkt 5 ble vedtatt med 34 mot 3 (H) stemmer

Kulepunkt 6 ble enstemmig vedtatt (37-0)

Kulepunkt 7 ble enstemmig vedtatt (37-0)

Kulepunkt 8 ble enstemmig vedtatt (37-0)

Kulepunkt 9 ble enstemmig vedtatt (37-0)

Presisering av vedtak om eiendomsskatt:

Presiseringen ble vedtatt med 25 mot 12 (KRF, H, FRP, 1 fra ML) stemmer

Rett utskrift:

Nina Andersen

Sekretær

Rådmannens forslag til vedtak

1. Årsbudsjett 2010 for Rana kommune vedtas med en inntektsramme på 1 436 386 000 kr.
2. Rammen for tjenesteproduksjon settes til netto 1 010 048 000 kr med slik avdelingsvis fordeling:

Skoleavdelingen.....	231 132 000
Barnehageavdelingen.....	17 711 000
Helse- og sosialavdelingen	182 096 000
NAV kommune	44 897 000
Omsorgsavdelingen	255 179 000
Kulturavdelingen.....	35 626 000
Teknisk avdeling.....	149 299 000
Feiing.....	-1 283 000
VAR	-14 982 000
Sentrale støtte- og stabstjenester	87 907 000
PPT.....	7 429 000
Kirkelig fellesråd	15 037 000
3. Investeringsbudsjett for 2010 vedtas med en total investeringsramme på 80,4 mill. kr. Samlet låneopptak vedtas med inntil 63 mill. kr fordelt med 41 mill. kr i ordinære lån og 22 mill. kr til selvfinansierende prosjekt.
4. Det kommunale skatteøret settes til høyeste tillatte, for tiden 12,8 %.
5. I medhold av lov om eiendomsskatt av 6. juni 1975 nr. 29 §§ 3 og 4 videreføres i 2010 utskrivning av eiendomsskatt i områder som helt eller delvis er utbygd på byvis eller der slik utbygging er i gang, samt på verk og bruk. Eiendomsskatten er 7 promille og skal betales i to terminer, 15.03 og 15.09.
6. Kommunale gebyrer og betalingssetser reguleres pr 1. januar 2010 i henhold til prisstigning i kommunal sektor anslått av Kommunal- og regionaldepartementet til 3,1 % for 2010, dersom ikke annet er spesielt nevnt.
 - a. Foreldrebetalingen i SFO økes til følgende satser med virkning fra 1. januar 2010:
 - i. Hel plass: økes fra 1 559 kr til 2 027 kr pr mnd. i 10 mnd.
 - ii. Halv plass: økes fra 806 kr til 1 048 kr pr mnd. i 10 mnd.
 - iii. Tilleggs plass (heldagstilbud på skolefridager/i ferier) økes fra 4 470 kr til 5 811 kr pr år.
 - iv. Miniplass (tilbud fra kl. 12 til kl. 14 på halve skoledager) fra 312 kr til 406 kr pr mnd. i 10 mnd.
 - b. Husleiereguleringer: Gjennomgangsboliger som kommunen eier samt helse- og sosialboliger i omsorgsavdelingen reguleres i henhold til Husleieloven dersom ikke annet er avtalt. Leiligheter kjøpt av MOBO settes til samme pris som MOBO fastsetter for tilsvarende leiligheter med tillegg for dekning av utgifter til indre vedlikehold og strøm. Leiligheter leid av LHL på Engvollen settes til samme pris som det LHL tar for tilsvarende leiligheter med tillegg for dekning av utgifter til indre vedlikehold og strøm. Regulering i henhold til husleieloven.
 - c. Betalingssetser for hjemmehjelp/praktisk bistand og tilsvarende tjenester økes med 3,1 %. Satser for korttids- og dagplass i institusjon endres fra 121 kr til 125 kr pr døgn og fra 61 kr til 66 kr pr dag. Månedstilknytning trygghetsalarm til brannstasjonen settes til 36 kr.
 - d. Endringer i kommunale avgifter og satser/priser for 2010 vedtas i samsvar med spesifikasjonen i vedlegg 1. Endringen omhandler:
 - i. Tomtepriser
 - ii. Gebyrregulativ for byggesaker etter plan og bygningslovens § 109
 - iii. Gebyrregulativ for behandling av plan- og delingsaker etter plan og bygningslovens § 109
 - iv. Gebyrer og kart- og oppmålingsarbeider

7. Parkeringsavgiften økes fra 15 kr til 16 kr pr time.
8. Renovasjons- og septikgebyrer fastsettes i henhold til vedtak i styret i HAF.
9. Avgiftene for gravferd og feste fastsettes slik:
 - a. Festeavgift: 2 245 kr.
 - b. Gravferdsavgift kistegrav: 5 615 kr.
 - c. Gravferdsavgift urnegrav: 3 375 kr.
10. Rådmannen gis følgende fullmakter innenfor budsjettets rammer:
 - a. Budsjettreguleringer som følger av sentrale og lokale lønnsoppgjør.
 - b. Budsjettreguleringer innenfor avdelingenes rammer med utgangspunkt i produksjonssjefenes forslag eller eventuelt andre effektiviseringstiltak.
 - c. Beslutte oppstart av investeringer finansiert av ubundne kapitalfond, driftsmidler, næringsfond, lån og tomtefond.

Vann -, kloakk-, og feieavgiftene er under utredning og vil bli oversendt ordfører til formannskapetets budsjettmøte 24. november

Innholdsfortegnelse

Rådmannens forslag til vedtak.....	1
Innledning.....	4
Økonomiske rammer	6
Frie inntekter	6
Demografiske rammer	7
Brukerbetalinger og satser	7
KOSTRA	7
Hovedoversikt drift.....	9
Årsbudsjett 2010 hovedtall.....	10
Finans	11
Investeringer	13
Oversikt driftsrammer.....	15
Skoleavdelingen	17
Barnehageavdelingen	19
Helse- og sosialavdelingen	20
NAV kommune	22
Kulturavdelingen	26
Teknisk avdeling	28
Sentrale støtte- og stabstjenester.....	30
Fellestjenesteavdelingen.....	30
IKT avdelingen.....	30
Personalavdelingen.....	31
Økonomiavdelingen	31
Utviklingsavdelingen.....	31
RKK (samarbeid Hemnes, Nesna, Rana)	31
Serviceavdelingen.....	32
Kirkelig fellesråd.....	33
Tilskudd.....	34

Tabell oversikt *(Alle tall der ikke annet er nevnt er i hele tusen)*

Tabell 1. Frie inntekter	6
Tabell 2. Rammetilskudd til kommunene - inndeling på poster	6
Tabell 3. Rammeoverføring pr innbygger	7
Tabell 4. Endring KOSTRA nøkkeltall 2007- 2008	8
Tabell 5. Hovedoversikt drift	9
Tabell 6. Hovedtall årsbudsjett 2010	10
Tabell 7. Finansområdet	11
Tabell 8. Investeringsbudsjett 2010	13
Tabell 9. Oversikt driftsrammer	15
Tabell 10. Endring driftsrammer	15
Tabell 11. Antall sosialhjelpsmottakere de siste årene	22
Tabell 12. Oversikt over arbeidsledige	22

Innledning

I 2010 passerer driftsrammen til tjenesteproduksjon 1 milliard kr og de totale driftsinntektene er over 1,4 milliarder kr. Til tross for at dimensjonen på Rana kommunes økonomi vokser, framstår den økonomiske situasjonen som presset og med lite handlingsrom for nye tiltak utover det som ligger i økonomiplanen.

Den langsiktige økonomiske plattformen ble lagt i økonomiplan 2010-2013. Målet var å legge grunnlag for en kommuneøkonomi med større marginer, langsiktighet og sette av inntekter til egenkapital til investeringer. Økonomiplanen oppsummerte at dette betyr effektivisering og omprioriteringer innen og mellom driftsrammene.

Økonomiplanen er det viktigste økonomiske styringsredskapet i kommunen, og foreliggende økonomiplan er langt på vei blitt det politiske styringsredskapet det er ment å være. De økonomiske forutsetningene er imidlertid noe optimistiske og ytterligere forbedringer av kvaliteten vil komme i økonomiplanen til våren. Presisjonen i økonomiplanen skal være så høy at det ikke skal komme noen overraskelser i budsjettet.

I budsjett 2010 blir de politiske føringene i økonomiplanen fulgt opp. Profilen i økonomiplanen er noe styrket i budsjett 2010. Det medfører at teknisk avdeling og sentrale støtte- og stabs-tjenester (infrastruktur) blir tatt ned ytterligere 1 mill. kr hver, mens de øvrige driftsrammene styres ut fra befolkningsutviklingen og tjenestenivå i forhold til KOSTRA - gruppe 13. Rammen til omsorgsavdelingen øker noe pga flere eldre og rammen til skoleavdelingen øker litt pga tilførsel av midler fra statsbudsjettet – tiltross for rammedtrekket på 1,7 mill. kr i økonomiplanen.

De politiske føringene i statsbudsjettet blir delvis fulgt opp. Skole tilføres 4 mill. kr. Rana kommune legger seg nå på den statlige normen på uketimetallet. Men det kompenseres noe mer enn det som blir tilført i statsbudsjettet når det spises av uketimetallet som allerede er etablert i skolen i Rana. For barnevernet betyr økningen at det kan tilføres en stilling, og arbeidet med å forberede samhandlingsreformen kan fortsette. I og med at Helseparken ble startet opp i 2009 har Rana kommune et forsprang på de fleste andre kommunene i arbeidet med reformen.

For at skoleavdelingen skal klare å komme ned på driftsrammene som er vedtatt i økonomiplanen, må det tas mer dramatiske grep enn hittil. Dvs. at strukturendringer må til. Endringer i kretsgrensene er ikke tilstrekkelig, skolestrukturen må endres.

Endring av skolestruktur må imidlertid ikke ses på isolert. Mange ting griper inn i hverandre. Når bygg frigis vil det åpne muligheter for andre avdelinger til å nytte disse på en rasjonell måte. Både helse- og sosial-, omsorg- og barnehageavdelingen arbeider med å utnytte bygningsmassen fleksibelt. Det kan innebære samlokalisering og nyetableringer som legger grunnlag for god drift av tjenester.

Det er ikke mulig å styrke netto driftsresultat (NDR) mye i 2010. I økonomiplanen er det forutsatt et NDR på 4 mill. kr. I budsjettet er NDR kommet opp i 36,6 mill. kr. Når den inntektsførte moms på investeringer på 15,1 mill. kr trekkes ut gjenstår 21,5 mill. kr, dvs. 1,5 %. Det anbefalte nivå på NDR er som kjent 3 % som utgjør 43,1 mill. kr for Rana. Økingen i NDR i forhold til de beregningene som ble gjort i økonomiplanen har sin bakgrunn i at morarenter på 16 mill. kr er satt av i påvente av retts-saken med DnB NOR skal slutføres. Rettsaken er utsatt i opp til 2 år for å se om konkursboet etter Terra Securities vinner fram i retts-saken som er anlagt mot Citibank i New York. Det var som kjent Citibank som konstruerte de dårlige verdipapirene som Rana kommune kjøpte gjennom Terra. Selv om Rana kommune midlertidig ikke blir belastet morarenter, vil det være meget uheldig å øke driftsrammene med de midlertidige utsatte morarentene. Det vil føre til at driftsrammene må styres ned når retts-saken kommer i gang og morarentene begynner å løpe igjen.

Det positive er at siste rest av det regnskapsmessige underskuddet etter Terra er dekt i 2009 og at stram økonomistyring ser ut til å holde kommunen unna ROBEK. Avdelingene har fulgt den stramme økonomien opp på en meget god måte.

Rana kommune har fått økt de frie inntektene med 58 mill. kr. Når lønns- og prisvekst er lagt inn, føringene i økonomiplanen fulgt opp, tatt hensyn til føringene i statsbudsjettet og tilført økonomisk sosialhjelp ekstra midler for å møte økt arbeidsledighet, er det behov for å foreta rammejusteringer på 3,5 mill. kr. Det er gjort ved forslag om å øke betalingen for SFO og trekke ned rammene for teknisk avdeling og sentrale støtte- og stabstjenester.

Rana kommune blir tilført 6,3 mill. kr i skjønnsmidler i 2010. Dette er i utgangspunktet midler som ikke kan påregnes videreført i 2011 og bør derfor ikke brukes til å øke driftsrammer. De inngår imidlertid i de frie inntektene og kan brukes til tiltak som Rana kommune prioriterer. I rådmannens forslag går 3 mill. kr til styrking av økonomisk sosialhjelp. Når bostøtten økes med 1 mill. kr vil det avlaste presset på økonomisk sosialhjelp. Tilførselen til økonomisk sosialhjelp videreføres da på samme nivå som i regulert budsjett for 2009. 1 mill. kr

brukes til å bygge personalrom på Ytteren sykehjem. Resten av skjønnsmidlene settes av til en pott som kan ta utgifter til etablering av legetjenester og for å dekke opp utgifter i forbindelse med usolgte omsorgsboliger på Hauknes. 27 omsorgsboliger er klar for innflytting ved årsskiftet. Foreløpig er bare 10 av 27 boliger solgt. Hver usolgt bolig har en utgift på 14 000 kr pr mnd.

Arbeidsmarkedssituasjon i Rana er i en vanskelig fase. I kjølvannet av finanskrisen begynner industrien i Rana å merke svikt i ordrene, og flere bedrifter i industriparken har gått til helt eller delvis permisjon av arbeidere og oppsigelsene øker. Verst rammet er Rukki hvor det i oktober ble varslet oppsigelse av 137 arbeidstakere. Ledigheten i Rana er dobbelt så høy nå som i 2008. De indirekte virkningene av oppsigelser og nedleggelse i industrien vil bli merkbare for underleverandører og etter hvert for tjenesteprodusenter i privat sektor. Som en følge av dette vil behovet for økonomisk sosialhjelp øke. Rådmannen har derfor styrket rammen for NAV kommune. Den foreslåtte økningen kan fort bli for liten hvis ikke situasjonen bedrer seg og det ikke settes inn strenge tiltak og prioriteringer.

Investeringer

Etter at kunnskaps- og kultursenter er skjøvet i tid, står det igjen investeringer for 80,4 mill. kr i 2010. 62,9 mill. kr av dette finansieres ved økt låneopptak. Av dette er 21,8 mill. kr selvfinansierende. Det største investeringsområdet er opprusting av skolebygg. Det er satt av 48 mill. kr til dette formålet. I tillegg skal kinoen digitaliseres for 0,9 mill. kr og det skal bygges personalrom på Ytteren sykehjem for 1 mill. kr. Gruben sykehjem er oppført med en sluttbevilgning på 2,5 mill. kr.

Av selvfinansierende prosjekt er Mobekken omsorgsboliger ført opp med 20 mill. kr og Hammeren boliger for vanskeligstilte ført opp med 3 mill. kr. Det er imidlertid noen kriterier som må oppfylles før disse prosjektene er klare. Kommunestyret må fatte endelig oppstartsvedtak.

Det må utarbeides en detaljert plan for skoleinvesteringene. Foreløpig er det kun ombygging av Hauknes skole som er konkretisert. Eventuelle nye investeringer vil bli vurdert i økonomiplan 2011 - 2014.

Økonomiplanens forutsetninger om opptrapping av midler til vedlikehold av bygninger og veivedlikehold følges opp. Vedlikehold av bygg styrkes med 2,5 mill. kr og vegvedlikeholdet styrkes med 1,3 mill. kr.

Utfordringer i 2010

Rana kommune skal både tilby innbyggerne gode tjenester og legge til rette for samfunnsutvikling. Den største utfordringen i 2010 er knyttet til utviklingen i arbeidsmarkedet. Rana kommune kan møte denne utfordringen gjennom støtte til næringsutvikling, et høyt investeringsnivå og gode tjenester for alle som trenger dem.

Det gjenstår fortsatt mye for å få til en god sentrumsutvikling. Når et kulturhus og et kunnskapssenter kommer på plass vil det være viktige virkemidler for sentrumsutvikling. Et annet område som Rana kommune må få på plass er en strategi og gode tiltak på klima og energiområdet.

Økonomiske rammer

Frie inntekter

Tabell 1. Frie inntekter

	2009	2010	Endring
Skatt på formue og inntekt	468 500	493 300	24 800
Inntekstutjevning	68 614	71 500	2 886
Rammeoverføring	293 993	324 600	30 607
Frie inntekter	831 107	889 400	58 293

Tall 2009 viser opprinnelig budsjett

Tabell 2. Rammetilskudd til kommunene - inndeling på poster

	2010	Rana 2010
Innbyggertilskudd	50 600 896	278570
Distriktstilskudd Sør-Norge	329 278	0
Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 441 246	39690
Småkommunetilskudd	1 017 153	0
Skjønnstilskudd	1 731 000	6340
Hovedstadstilskudd		0
Veksttilskudd	189 300	0
SUM rammetilskudd	55 308 873	324 600

Kommunens aktivitet bestemmes av tilgjengelige ressurser stilt til disposisjon av sentrale myndigheter. Frie inntekter, skatt og rammeoverføringer utgjør på landsbasis knapt 70 % av kommunesektorens inntekter. Herav utgjør skatt på

inntekt og formue normalt 2/3 og overføringer fra staten i form av rammeoverføring og inntekstutjevning 1/3. I det fremlagte forslag til budsjett for Rana kommune oppsummeres frie inntekter til 889,4 mill. kr, som utgjør 61,9 % av kommunens samlede inntekter, jfr. tabell 1 nedenfor.

Nasjonalt er skatten pr innbygger anslått til 24 045 kr slik at kommunens andel vil utgjøre 82,1 % i 2010 mot 81,8 % i 2009. Differansen mellom skatt pr innbygger nasjonalt og kommunen kompenseres gjennom inntekstutjevningen med 55 % opp til 100 % og 35 % av differansen opp til 90 % av landsgjennomsnittet. Dette gir Rana en inntekstutjevning på 71,5 mill. kr.

Skatt på inntekt og formue beregnet med bakgrunn i forventet inngang i 2009, prognose for nasjonal skattevekst, som er lagt til grunn i statsbudsjettet, korrigert for reaktiv endring i befolkningsgruppen som er skatteyttere (16-66 år).

På grunn av redusert skatteandel vokser rammeoverføringen relativt sterkere enn skatteinntektene. Rammeoverføringen for 2010 er beregnet på bakgrunn av folketall pr 1. juli 2009. Tabell 2 viser hvordan rammetilskuddet fremkommer. Innbyggertilskuddet beregnes med bakgrunn i kriteriegrunnlaget som befolkningens sammensetning gir. I tillegg mottar Rana kommune et tilskudd pr innbygger på grunn av at kommunen ligger i Nordland fylke – Nord-Norge tilskudd som i 2010 utgjør 39,7 mill. kr.

Demografiske rammer

Tabell 3. Rammeoverføring pr innbygger

	1.7.2008	1.1.2009	1.7.2009	Prognose 1.1.2010	Endring	Ramme overfør.	SUM endring
Innbyggere	25230	25 281	25 331	25 307	101		904 600
0-5 åringer	1717	1 727	1 749	1 683	32	-12 500	-400 000
6-15 åringer	3428	3 414	3 377	3 377	-51	59 000	-3 009 000
16-66 åringer	16502	16 523	16 586	16 585	84	16 700	1 402 800
67-79 åringer	2353	2 391	2 377	2 415	24	10 800	259 200
80-89 åringer	1038	1 017	1 036	1 043	-2	91 000	-182 000
90 + åringer	192	209	206	204	14	202 400	2 833 600

Antall psykisk utviklingshemmede 16 år og over, øker med 3 til 84 tilsvarende 1 773 000 kr i 2010. En mindre under 16 år gir en reduksjon på 100 000 kr.

Skatt pr innbygger vil ut fra anslagene i budsjettet utgjøre 19 493 tilsvarende 82,1 % av beregnet landsgjennomsnitt. Inntektsutjevningen er ut fra dette beregnet til 2 827 kr per innbygger. Skatt og inntektsutjevning vil ut fra dette utgjøre 94 % av beregnet landsgjennomsnitt.

Rammeoverføringen baseres på sammensetning av befolkningen, der en kostnadsnøkkel brukes ved fordeling av inntektene til de forskjellige aldersgruppene. I tabellen ovenfor vises befolkningssammensetningen og samlet overføring pr aldersgruppe.

Endringer i befolkningssammensetningen gir endret etterspørsel etter kommunale tjenester og endret overføring fra staten. Økonomiplanen forutsetter at befolkningsendringer må benyttes som indikatorer for at kommunen kan tilpasse tjenesteproduksjon etter behov og samtidig skaffe rom for omstilling over tid.

I Rana øker aldersgruppen 0-5 år med 32 personer og aldersgruppen 6-15 år reduseres med 51 personer. Dette gir utslag i mindre overføringer fra staten. Som følge av elevtallsnedgangen følges økonomiplanen opp med en reduksjon i overføringer til skole med 1,75 mill.

Aldersgruppen i yrkesaktiv alder 16-66 år øker med 84 personer som gir økte overføringer fra staten på 1,4 mill. kr.

Andel av befolkningen over 67 år øker og fører til større kostnader til pleie- og omsorg. Overføringene fra staten øker. Ut fra endring i den eldre del av befolkningen følges økonomiplanen opp med en

økning av rammen til institusjonsplasser og åpen omsorg på totalt 5,1 mill. kr.

Brukerbetalinger og satser

Budsjettoplegget forutsetter en oppjustering av betalingssatser i tråd med prisstigningen for å unngå at budsjettets inntektside sakter akterut i forhold til utgiftene. Prisstigningen i kommunal sektor er i statsbudsjettet anslått til 3,1 %. De fleste betalingssatsene i årsbudsjettet er regulert med denne satsen. Unntak er betalingssatsene for SFO som foreslås regulert med 30 %, som en tilnærming til selvkost. Fortsatt ligger gjennomsnittet for betalingssatser for SFO i KOSTRA - gruppe 13 over Rana kommunes sats. Parkeringsavgiften økes med 1 krone, tilsvarende 6,67 %.

KOSTRA

KOSTRA (KOMmune – STAT – RAPportering) er et nasjonalt informasjonssystem som viser hvilke områder kommunen prioriterer ressursbruken på.

Økonomiplanens målsetting er at Rana kommune skal tilnærme seg ressursbruk til kommuner i egen KOSTRA gruppe, KG 13, korrigert for lokale forhold.

Analyser av nøkkeltall har vist at Rana har høyere inntekter og høyere ressursbruk på de fleste tjenester sammenlignet med kommuner i KG 13.

Rana har en høyere andel av befolkningen over 67 år som medfører større utgiftsbehov til pleie og omsorg. Samfunnsstrukturelle og sosiale forhold har ført til en større andel uføretrygdete, sosialklienter og andel barn med barnevernstiltak. Slike forhold er historisk betinget og er vanskelig å endre på kort sikt.

Endret ressursbruk

Tabell 4. Endring KOSTRA nøkkeltall 2007- 2008

	Rana kommune		KOSTRA - gruppe 13	
	2 007	2 008	2 007	2 008
<i>Finansielle nøkkeltall</i>				
Frie inntekter pr innbygger	29 268	30 621	27 764	29 273
Arbeidskapital i % av brutto driftsutgifter	14,2	18,8	30,8	25,8
Lånegjeld pr innbygger	20 726	25 219	30 194	33 008
<i>Grunnskoleopplæring</i>				
Netto driftsutgifter til grunnskole pr innbygger 6-15 år	74 563	80 263	66 765	71 310
Andel elever med spesialundervisning	6,5	7,7	5,7	6,3
Elever pr årsverk	9,6	8,4	11,6	11,5
Elever pr undervisningsårsverk	11,1	10,4	13,1	13,1
<i>Barnehager</i>				
Netto driftsutgifter pr innbygger 1 til 5 år	12 802	15 633	12 061	16 264
<i>Kommunehelse</i>				
Brutto driftsutgifter til helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr innbygger 0 til 5 år	6 277	7 206	4 728	5 146
<i>Sosialtjenesten</i>				
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr innbygger 20 til 66 år	3 465	3 255	2 470	2 506
Andel sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20 til 66 år	5,7	5,2	4,0	3,9
<i>Barnevern</i>				
Netto driftsutgifter pr innbygger 0 til 17 år	4 664	5 092	4 521	4 851
<i>Pleie og omsorg</i>				
Netto driftsutgifter pleie- og omsorg pr innbygger 67 år og over	86 351	88 563	83 433	90 346
<i>Kultursektoren</i>				
Netto driftsutgifter for kultursektoren pr innbygger	1 659	1 761	1 438	1 525
<i>Brann- og ulykkesvern</i>				
Netto driftsutgifter til brann- og ulykkesvern pr innbygger	520	568	485	532
<i>Kirke</i>				
Netto driftsutgifter pr innbygger	539	568	390	403
<i>Sysselsetting</i>				
Andel sysselsatte i teknisk sektor	2,9	1,8	1,9	0,8
Andel sysselsatte i grunnskolen	25,7	27,0	25,6	25,0
Andel sysselsatte i kultursektoren	3,6	4,0	2,7	2,7
Andel sysselsatte i helse- og sosialtjenester	46,1	43,0	47,7	48,3
Andel sysselsatte i barnehager	7,1	8,4	8,7	9,0
Andel sysselsatte i kommuneadministrasjonen	13,3	15,7	12,2	12,0
Andel sysselsatte i andre sektorer	1,4	0,1	1,0	2,2

Økning i antall sysselsatte i kommuneadministrasjonen i Rana skyldes korrigerings av feilføringer på funksjon.

Hovedoversikt drift

Tabell 5. Hovedoversikt drift

	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010	Endring 2009-2010	
DRIFTSINNEKTER					
Brukerbetalinger	-51 215	-54 065	-57 106	-3 041	5,6 %
Andre salgs- og leieinntekter	-96 636	-89 096	-93 054	-3 958	4,4 %
Overføringer med krav til motytelse	-214 465	-222 545	-208 040	14 505	-6,5 %
Rammetilskudd	-330 510	-362 607	-396 100	-33 493	9,2 %
Andre statlige overføringer	-106 845	-85 210	-87 677	-2 467	2,9 %
Andre overføringer	-20 810	-21 072	-20 073	999	-4,7 %
Skatt på inntekt og formue	-414 584	-440 500	-464 300	-23 800	5,4 %
Eiendomsskatt	-67 351	-67 136	-71 136	-4 000	6,0 %
Andre direkte og indirekte skatter	-39 689	-37 900	-38 900	-1 000	2,6 %
Sum driftsinntekter	-1 342 105	-1 380 131	-1 436 386	-56 255	4,1 %
DRIFTSUTGIFTER					
Lønnsutgifter	759 864	802 503	832 121	29 618	3,7 %
Sosiale utgifter	118 853	119 077	131 688	12 611	10,6 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kom. tj.prod.	231 549	220 563	229 993	9 430	4,3 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kom. tj.prod.	60 837	57 740	59 014	1 274	2,2 %
Overføringer	140 029	107 132	119 946	12 814	12,0 %
Avskrivninger	39 452	37 300	39 500	2 200	5,9 %
Fordelte utgifter	-29 341	-26 904	-27 453	-549	2,0 %
Sum driftsutgifter	1 321 243	1 317 411	1 384 809	67 398	5,1 %
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-20 862	-62 720	-51 577	11 143	-17,8 %
FINANSINNEKTER					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-92 772	-46 500	-34 500	12 000	-25,8 %
Mottatte avdrag på utlån	-2 151	-2 600	-2 600	0	0,0 %
Sum eksterne finansinntekter	-94 923	-49 100	-37 100	12 000	-24,4 %
FINANSUTGIFTER					
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	68 836	77 074	54 010	-23 064	-29,9 %
Avdragsutgifter	25 500	27 700	35 200	7 500	27,1 %
Utlån	2 562	2 483	2 320	-163	-6,6 %
Sum eksterne finansutgifter	96 898	107 257	91 530	-15 727	-14,7 %
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	1 975	58 157	54 430	-3 727	-6,4 %
Motpost avskrivninger	-39 452	-37 300	-39 500	-2 200	5,9 %
NETTO DRIFTSRESULTAT	-58 339	-41 863	-36 647	5 216	-12,5 %
INTERNE FINANSTRANSAKSJONER					
Bruk av disposisjonsfond	-55 298	0	0	0	
Bruk av bundne fond	-22 853	-15 208	-12 929	2 279	-15,0 %
Sum bruk av avsetninger	-78 151	-15 208	-12 929	2 279	
Overført til investeringsregnskapet	3 327	37 104	15 880	-21 224	-57,2 %
Dekning av tidligere års merforbruk	111 539	10 000	0	-10 000	-100,0 %
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	18 200	18 200	
Avsetninger til bundne fond	21 596	9 967	0	-9 967	-100,0 %
Sum avsetninger	136 462	57 071	49 576	-7 495	-13,1 %
Regnskapsmessig mer / mindreforbruk	-28	0	0		

Tabell 6. Hovedtall årsbudsjett 2010

Endring 2009 - 2010 i mill. kr	
Økning frie inntekter	-58,3
Prisvekst	25,8
Oppgaveendringer statsbudsjettet	8,1
Vekst -	-24,4
Anvendes til:	
Lønns- prisjusteringer utover prisvekst	5,5
Økte oppgaver/tiltak statsbudsjettet - ikke kompensert	-2,3
Oppfølging Økonomiplan	7,8
Økte netto driftsutgifter - konskv.just.	2,1
Nye rammejusteringer	-3,5
Havna KF	1,8
Endring premieavvik	5,0
Reduserte renteinntekter, utbytte og eieruttak	12,0
Reduserte renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.	-23,1
Økte avdragsutgifter/utlån	7,3
Bruk av bundne fond - herunder bruk næringsfond til invest. kuttes	2,3
Overført til investeringsregnskapet	-0,2
Dekning tidligere års merforbruk	-10,0
Avsetninger til disposisjonsfond (herav moararenter 16 mill)	18,2
Avsetninger til bundne fond (bibeholde kommunens egenkap.)	5,5
Økt eiendomsskatt	-4,0

Eksklusiv momskompensasjon fra investeringer.

Årsbudsjett 2010 hovedtall

Samlet sett øker de frie inntekter med 7,0 % tilsvarende 58,3 mill. kr. Av denne veksten utgjør prisstigningen 3,1 % tilsvarende 25,8 mill. kr. Rana er kompensert med 8,1 mill. kr som følge av oppgaveendringer og nye tiltak. Korrigert for disse to faktorene viser endringen i Rana sine frie inntekter en reell vekst på 24,4 mill. kr.

Oppsummert anvendes veksten i budsjett 2010 til følgende formål:

- 11,9 mill. kr til tjenesteproduksjon (lønns- og prisjusteringer utover prisvekst, oppfølging økonomiplan, konsekvensjusteringer, nye rammejusteringer)
- 1,8 mill. kr til Havna.
- 5,0 mill. kr til endring premieavvik
- -3,8 mill. kr til eksterne finansieringstransaksjoner (renteinntekter, renteutgifter, avdragsutgifter, utlån)
- 2,3 mill. kr til mindre bruk av fond
- 13,5 mill. kr til netto avsetninger (overføringer til investeringsregnskapet, dekning tidligere års merforbruk, avsetninger til disposisjonsfond og bundne fond)
- - 4 mill. kr i økt eiendomsskatt
- -2,3 mill. kr i økte oppgaver/tiltak i statsbudsjettet som ikke kompenseres budsjettmessig

Finans

På finansområdet budsjetteres en rekke felles utgifter og inntekter knyttet til kommunens finanstransaksjoner samlet. Dette gjelder renteinntekter, utbytte, skatt på inntekt og formue, eiendomsskatt, rammetilskudd, renteutgifter, avdragsutgifter på lån, overføringer fra andre selskaper og konsesjonsinntekter m.m. Disse forhold er kommentert innledningsvis i budsjettokumentet.

Tabell 7. Finansområdet

Finans			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Netto finans	-945 320	-961 006	-1 010 048
Netto ramme tjenesteprod	945 320	961 006	1 010 048

	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-1 153 122	207 802	-945 320
Vedtatt budsjett 2009	-1 119 014	158 008	-961 006

Frie inntekter	-58 293		
Eiendomsskatt	-4 000		
Momskompensasjon	19 029		
Netto endring premieavvik	5 005		
Mo i Rana havn KF		1 800	
Reduserte finansinntekter	12 000		
Reduserte finansutgifter		-16 602	
Sum avsetninger		-7 495	
Sum bruk av avsetninger	2 279		
Lønnsavsetning		-1 712	
Diverse	-1 053		

Forslag ramme 2010	-1 144 047	133 999	-1 010 048
Endring netto ramme			-49 042

Regjeringen har vedtatt ny forskrift for forvaltning av finansielle aktiva og innlån. Forskriften trer i kraft fra 1. juli 2010. Rådmannen vil legge frem forslag til nytt finansreglement basert på den nye forskriften for behandling i kommunestyret rett over nyttår. Saken vil ta hensyn til konklusjonene i granskningsrapporten fra Terrasaken.

Konsesjonskraftinntekter

Største delen av Rana kommunes rettigheter til å ta ut konsesjonskraft er som kjent solgt til fast pris til og med 2012. Fastprisavtalene med Statskraft og Helgelandskraft omfatter 160 GWh av kraften, og er på 19,4 og 20 øre pr KWh. I tillegg har kommunen konsesjonskraft fra Svartisen på 19 GWh, som selges på ett års fastpriskontrakter.

Rådmannen avventer prisutviklingen utover høsten, men forventer en noe lavere pris enn årets kontrakt på 37,5 øre som lå til grunn for økonomiplanen. Kommunen har kjøpt kraft for eget bruk i 2010 med

fordeling 50 % fast til 31,7 øre og 50 % spot med et tak på 33,9 øre. Hvis det forutsettes en pris på Svartisen tilsvarende spot med tak, vil dette gi en inntektsreduksjon på 1 mill. kr. Med prisnivået på kjøp tas tilsvarende reduksjon ut på utgiftssiden.

Eiendomsskatten

Kommunestyret vedtok i sak 78/09 justering av takstene for eiendomsskatt i kommunen. Økningen på 4 mill. kr i eiendomsskatt som var lagt til grunn i økonomiplanen er tatt inn i budsjettforslaget.

Pensjonskostnader

Kommunens utgifter til pensjon og premieavvik for 2010 baserer seg på prognoser fra leverandørene. Samlet premieavvik er anslått til 61,8 mill. kr, som fremkommer som avviket mellom det som kommunen betaler i premie og det man etter regnskapsforskriftene skal regnskapsføre som utgift i regnskapet. Premieavviket skal kommunen utgiftsføre med 1/15 over de 15 neste budsjettårene. Det som betales i premie har likviditetsmessig konsekvenser for kommunen. Premieavviket burde derfor ideelt sett avsettes til fond for å møte fremtidig nedbetaling av akkumulert premieavvik. Akkumuleringen av tidligere års premieavvik utgjør 14,7 mill. kr i 2010, en økning på 4,1 mill. kr fra 2009. Fremtidige pensjonskostnader og amortisering av tidligere års premieavvik, vil bli tatt opp i økonomiplan 2011 – 2014.

Renteinntekter og avkastning på aksjer og andeler

Markedet forventer en renteoppgang i løpet av året, men det er en viss usikkerhet for hvor fort denne kommer og hvor stor oppgangen blir. Rådmannen legger til grunn en gjennomsnittlig NIBOR- rente på 3 % i 2010, en oppgang på 2 % i løpet av året. Dette kan synes noe høyt, men kommunens strategi søker å utligne renteendringer, som får betydning for inntektsrentene fra kommunens driftslikviditet mot den flytende delen av låneporteføljen - renteutgiftene.

I økonomiplanen legges det opp til bruk av fond for å finansiere planlagte investeringer i perioden. Med utsettelse av byggingen av kunnskaps- og kultursenter og øvrige investeringer finansiert ved låneopptak forventes det en gjennomsnittlig likviditet på 500 mill. kr i 2010. Rådmannen tar dermed høyde for en nedgang i renteinntektene i forhold til vedtatt budsjett 2009 med 11 mill. kr.

Utbytte fra aksjer og andeler.

Rana kommunes aksjer i Helgelandskraft AS har gjort at budsjettet har kunnet salderes med

utbyttebetalinger på over 20 mill. kr de seneste årene. I år mottok kommunen 19,8 mill. kr mot budsjett 20 mill. kr. Selskapet har varslet en mindre nedgang i resultatet for 2009, som gir grunnlag for utbetalingen av utbytte i 2010. Rådmannen foreslår derfor å redusere dette med 1 mill. kr. Prisetviklingen på kraft i løpet av høsten 2009, vil være avgjørende for neste års utbytte.

Renteutgifter

Budsjetterte renteutgifter for 2010 er preget av låneopptaket til investeringer i 2009 på 196,7 mill. kr. En annen faktor er et vesentlig lavere rentenivå i forhold til for et år siden. Et tredje forhold er budsjettmessig håndtering av renter på det omtvistede lånebeløpet overfor DnB NOR etter avtalen om utsettelse av rettsaken.

Av planlagt låneopptak på 62,9 mill. kr vil 41,1 mill. kr belaste budsjettet. Med de fortsetninger for renteutviklingen som er omtalt ovenfor vil gjennomsnittlig rente i låneporteføljen bli 3,9 % i 2010. Dette gir budsjetterte renteutgifter på 46,3 mill. kr.

Etter avtalen med DnB NOR vil det bli beregnet ordinær NIBOR- rente med tillegg av en margin på 0,25 %. Dette utgjør 7,7 mill. kr med den forutsatte renteutviklingen ovenfor. Dette forutsetter at saken mot Citibank blir en realitet og vil bli håndtert av i rettsystemet i USA i 2010. Rådmannen vil likevel anbefale at forskjellen mellom ordinære NIBOR-renter og morarenter, 16 mill. kr avsettes til disposisjonsfond. Blir saken avvist av domstolen i USA vil DnB NOR bregne morarenter fra den dato avvisningen foreligger.

Avdragsutgifter

Rana kommunes lånegjeld passerte 1,1 mrd. kr i 2009 inkludert innlån til viderefremidling gjennom Husbanken. Det forutsettes at kommunen legger seg på minimumsavdrag også i 2010. Låneopptaket som er gjennomført i 2009 er beregnet å øke avdragene med 7,5 mill. kr. Beregningen er basert på foreløpige tall for investeringer og avskrivninger i 2009 og kan bli gjenstand for justeringer i løpet av budsjettåret.

Med et planlagt låneopptak i 2010 på 62,9 mill. kr vil Rana kommune nærme seg landsgjennomsnittet i lånegjeld pr innbygger som i 2008 var 33 648 kr. Rana lå da på 25 219 kr pr innbygger. 41,1 mill. kr belaster driftsbudsjettet direkte i form av avdrag, mens avdrag av de resterende 21,8 mill. kr skal betjenes av brukerne gjennom husleie og betaling for selvkosttjenester.

Mo Rana Havn KF

Rana kommune overførte i 2008 4,9 mill. kr til Mo i Rana Havn KF til dekning av tidligere års underskudd. Beløpet dekket akkumulert underskudd til og med 2007. Havna fikk som kjent et underskudd på årsregnskapet også i 2008. Innbetalingen fra kommunen måtte dermed, i henhold til strykingsreglene i regnskapslovgivningen, gå til å dekke underskuddet i 2008. Dermed gjenstod det fortsatt 1,8 mill. kr av underskuddet fra 2007 ved siste årsskifte. Dette beløpet er dekket i budsjettet for 2009 og overført Havna. Perioderesultatene som er rapportert fra havnestyret indikerer et negativt resultat også i 2009. Det er dermed rimelig klart at beløpet som kommunen har innbetalt i 2009 vil gå med til å dekke årets underskudd. Det er derfor tatt høyde for at Rana kommune må innbetale tilsvarende beløp i 2010.

Avsetning til disposisjonsfond.

Rådmannen foreslår å avsette 2,2 mill. kr av skjønnskuddet blant annet for å møte eventuelle utgifter kommunen vil få hvis en del leiligheter i Hauknes omsorgsbolig blir stående usolgt utover i budsjettåret. Avsetningen gjelder i tillegg en beredskap for å finansiere en mulig opprettelse av nye legehjemler i kommunen.

Investeringer

Tabell 8. Investeringsbudsjett 2010

<i>Investeringer</i>		<i>2009</i>	<i>2010</i>
Salg AM, tilskudd		-21 900	-600
Inv utgifter		214 700	80 400
Netto invest		192 800	79 800
Bruk av tomtefond		-1 080	-1 000
Bruk av kraftfond		-	
Bruk av disposisjonsfond		-	
Bruk av avsetninger		-10 200	
Selvfinansierende VAR lån		-30 350	-4 000
Utbytte finansiert lån		-29 900	
Selvfinansierende øvrig		-47 070	-17 800
Ordinære lån		-35 600	-41 120
MVA kompensasjon		-36 080	-15 080
Overført fra øvrig drift		-	-800
Bruk av næringsfond		-2 820	
Netto finans		-193 100	-79 800
<i>Prosjekter</i>		<i>2009</i>	<i>2010</i>
Investeringsutgifter tiltak finansiert av næringsfondet		2 820	-
Asfalt/veiforsterkning	Årlig ramme	2 000	
Trafikksikkerhetstiltak	Årlig ramme	670	
Elveforebygging Tveråga		150	
Tomtefond		780	1 000
Kjøp av tomtegrunn	Årlig ramme	600	1 000
Nykartlegging	Årlig ramme	180	
Investeringsutgifter i lånerammen - brutto før fratrukk av mva		122 000	52 400
Ytteren korttidsavdeling - nytt røstet tak		1 500	
Gulv gymsal Båsmo ungdomsskole		800	
Gruben sykehjem	92 000	61 000	2 500
Ventilasjon datarom		700	
Maskin/bilpark Dak	Årlig ramme	1 500	
Sagbakken hovedarena	56 000	56 500	
Kunnskaps og kultursenter	63 700		
Digitalisering og 3D kino	900		900
Skoleinvesteringer	250 000		43 500
Nybygg Hauknes	4 500		4 500
Personalrom Ytteren sykehjem	1 000		1 000
VAR investeringer		30 350	4 000
Hovedplan vannforsyning	86 000	30 000	
Hovedplan avløp	37 000		4 000
Ny rørleggerbil VA	350	350	
Betingelser selvfinansiering		58 750	23 000
Botilbud rusomsorg - Gruben ald.	17 000	16 100	
Omsorgsboliger Hauknes	77 000	42 000	
Fornyning park.automater	Årlig ramme	300	
Mobekken omsorgsboliger	53 000		20 000
Utvidelse botilbud Hammeren	3 000		3 000
Heimengveien bofellesskap	15 000		
Feie- og tilsynsbil	350	350	

Forutsetninger

Rådmannen foreslår at Rana kommune innfører en egen beløpsgrense for når et innkjøp eller prosjekt skal regnes som en investering. Med bakgrunn i at minimumsgrensen i dagens regelverk på 100 000 kr gjelder for enhver kommune uavhengig av størrelse, vil rådmannen foreslå at minimumsgrensen for Rana bør ligge på 1 mill. kr. Dette medfører at innkjøp av driftsmidler under denne grensen må finansieres innenfor driftsrammene. En annen innstramning av praksis som foreslås, er å ta årlige rammebevilgninger ut av budsjettet. Investeringsprosjekter må konkretiseres slik at det klart fremgår hva som skal kjøpes inn eller bygges slik at den nye eiendelen eller endringen av egenskapene til en eksisterende eiendel er klart identifiserbar.

Investeringsrammer

Forslag til investeringsramme for 2010 omfatter i hovedsak oppfølging av vedtatt økonomiplan. Dette gjelder investeringer i skolesektoren på 48 mill. kr. Rammen for kunnskaps- og kultursenter som lå inne i vedtatt økonomiplan er forskjøvet fram i tid og tatt ut av budsjettet for 2010. I tillegg foreslår rådmannen å ta inn selvfinansierende prosjekter som er omhandlet verbalt i økonomiplanen.

Bygging av Mobekken omsorgsboliger, behandlet av kommunestyret i sak 87/08, foreslås startet i 2010. Prosjektet har en total kostnad på 53 mill. kr, hvorav 8 mill. kr finansieres av tilskudd fra Husbanken, 10,6 mill. kr av momskompensasjon og 34,4 mill. kr i lån. Prosjektet foreslås tatt inn for oppstart i 2010 med 20 mill. kr.

Av innspill som er kommet til nye prosjekter er det funnet rom for ombygging av personalrommet på Ytteren sykehjem. Ombyggingen gjøres etter pålegg fra Arbeidstilsynet som ikke lenger vil godkjenne dagens løsning. Ombyggingen er beregnet til 1 mill. kr.

Rana kommune eier i dag en bolig på Hammeren som benyttes som boliger for vanskeligstilte. Antall leiligheter i dette boligprosjektet kan utvides ved å innrede ytterligere to leiligheter til en kostnad på til sammen 3 mill. kr. Denne investeringen vil være selvfinansiert ved tilskudd inntil 0,6 mill. kr fra Husbanken til utleieboliger, momskompensasjon og husleie subsidiert av bostøtteordningen.

Det forutsettes fremleggelse av en detaljert plan for gjennomføring med endelig finansiering før prosjektene startes opp. Driftsutgiftene dekkes innenfor avdelingens driftsramme.

Prosjektene innenfor vann og avløp vil pågå også i 2010. Hovedplan avløp tilføres 4 mill. kr av beregnet total kostnad på 37 mill. kr. Hovedplan vann ble i årsbudsjett 2009 bevilget 30 mill. kr. Denne bevilgningen sammen med overføring av midler fra tidligere medfører at prosjektet disponerer 37 mill. kr i år. Rådmannen foreslår derfor ikke en økning av dette i 2010. Hvis det skulle vise seg å være behov for det vil rådmannen komme tilbake til kommunestyret med en eventuell bevilgning i løpet av 2010.

I sak nr 93/08 til formannskapet ble sak om ny fotballhall behandlet. Bygging av denne er ikke innarbeidet i verken økonomiplan eller årsbudsjettet. Eventuell bevilgning til ny fotballhall må fremmes som en egen sak og innarbeides i økonomiplanen.

Oversikt driftsrammer

Tabell 9. Oversikt driftsrammer

Ansvarsområde	Netto 2009	Netto 2010	Endring ramme
Skoleavdelingen	220 387	231 132	10 745
Barnehageavdelingen	17 667	17 711	44
Helse- og sosialavdelingen	173 276	182 096	8 820
NAV kommune	40 650	44 897	4 247
Omsorgsavdelingen	242 917	255 179	12 262
Kulturavdelingen	34 699	35 626	927
Teknisk avdeling	141 385	149 299	7 914
Feiing	-1 242	-1 283	-41
VAR	-14 332	-14 982	-650
Sentrale støtte- og stabstjen.	83 841	87 907	4 066
Kirkelig fellesråd	14 559	15 037	478
PPT	7 199	7 429	230
Netto ramme til tjenesteproduksjon	961 006	1 010 048	49 042

Tabell 10. Endring driftsrammer

Rana kommune tjenesteproduksjon			
	R - 2008	B - 2009	B - 2010
Brutto lønnsutgifter	932 801	970 900	1 004 590
Brutto lønn i % av brutto driftsutgifter	67,8 %	70,7 %	70,0 %
Årsverk	1 762,1	1 771,3	1 766,1

	Inntekter	Utgifter	Netto
Regnskap 2008	-430 763	1 376 090	945 327
Vedtatt budsjett 2009	-389 629	1 350 635	961 006
Helårsvirkning lønnsøkning		35 880	
Prisjustering inntekter	-10 780		
Prisjustering utgifter		8 890	
Rammejusteringer		-8 191	
Elevtallsnedgang		-1 753	
Økt timetal/leksehjelp		1 800	
Økt fysisk aktivitet		700	
Tidlig innsats/lærertetthet		1 500	
Selvkost SFO	-1 500		
Konsekv. just. statstilsk.	-1 547		
Drift Liengbakken bofellesskap		4 200	
Tilskudd fysioterapeuter		750	
Styrking barnevernet		500	
Samhandlingsreformen		500	
Ressurskrevende tjenester		1 100	
Økonomisk sosialhjelp		3 000	
Institusjonsplasser		3 102	
Åpen omsorg		1 443	
Tilskudd Nordland teater		400	
Drift Sagbakken stadion		1 031	
Vedlikehold veier		1 340	
Vedlikehold bygg		2 568	
FDV Gruben sykehjem		590	
FDV Liengbakken		440	
IKT utgifter		1 547	
Modellkommuneprosjektet		1 031	
Servicepensjon Vital		500	
Forslag ramme 2010	-403 456	1 413 503	1 010 048
Endring netto ramme			49 042

Driftsrammer til tjenesteproduksjon øker med 49 mill. kr fra 2009 til 2010 (tilsvarende var økningen fra 2008 til 2009 på 39,1 mill. kr). Oppsummert inneholder endringene følgende hovedelementer:

- Lønns og prisjusteringer 34 mill. kr.
- Oppfølging økonomiplanen demografi (skole og omsorg) netto 3,4 mill. kr.
- Oppfølging økonomiplanen rammejustering (KOSTRA tilpasning m.m.) -7,7 mill. kr.
- Oppfølging økonomiplanen styrkinger (Liengbakken, vedlikehold m.v.) 12,1 mill. kr.
- Oppgaveendringer og nye tiltak som følger av statsbudsjettet 5,8 mill. kr.
- Økte driftsutgifter (sosialhjelp, ressurskrevende tjenester m.m.) 5 mill. kr.
- Nye rammejusteringer (Sentrale støtte- og stabstjenester, teknisk, foreldrebetaling SFO) -3,5 mill. kr.

For nærmere detaljer vises det til tabell 9 "oversikt driftsrammer" og til budsjettoppsettet for de enkelte avdelinger.

Selv om tjenesteproduksjonen samlet sett tilføres en betydelig realvekst på 15 mill. kr, vil nok budsjettoplegget for 2010 oppleves som stramt. For å følge opp økonomiplanens intensjoner og føringer i statsbudsjettet, har det vært påkrevd å forsere uttak av effektiviseringsgevinster i sentrale støtte- og stabstjenester og i teknisk avdeling samt at betaling for SFO økes til nærmere selvkost.

Driftsrammene er justert for konsekvenser av lønnsøkninger som følge av tariffoppgjør og lønnsglidninger. Iberegnet det som er avsatt til lønnsoppgjør neste år (21,7 mill. kr som ikke er fordelt ut til tjenesteproduksjon), gir dette en samlet lønnsvekst på 3,5 % fra 2009 til 2010. Dette er i tråd med de anslag på lønnsvekst som følger av statsbudsjettet. Rammen for lønnsbudsjettet er kommet til ved at økte lønninger med samlet 35,9 mill. kr som følge av lønnsoppgjøret pr 1.5.2009 er lagt inn for de årsverk kommunen budsjetterte med i 2009. Rana kommune har en lønnsandel som ligger over det nasjonale snittet.

Varer og tjenester er regulert slik at det samlet sett gir en vekst på 2,3 % i tråd med prisforutsetninger i statsbudsjettet.

For skole er økonomiplanen fulgt opp med en reduksjon på 1,75 mill. kr som følge av elevtallsnedgang mens økningen i antall eldre er kompensert med en tilførsel på 5,1 mill. kr.

Økonomiplanens rammejusteringer med KOSTRA tilpasning som hovedelement fordeler seg slik:

- Barnehageavdelingen -1,55 mill. kr (egentlig en konsekvensjustering av basis 2009 på statstilskudd).
- Helse- og sosialavdelingen -3,61 mill. kr.
- Kulturavdelingen -0,52 mill. kr.
- Teknisk avdeling -1,03 mill. kr.
- Infrastruktur – 1,03 mill. kr.

Økonomiplanens styrkinger er fulgt opp med helårsdrift av Liengbakken bofellesskap, drift av Sagbakken stadion, 1. år av opptrapping vegvedlikehold og byggvedlikehold, økte IKT utgifter og bevilgning til modellkommuneprosjektet.

Oppgaveendringer og nye tiltak som følger av statsbudsjettet er tilgodesett med en samlet bevilgning på 5,8 mill. kr. Rana kommunens andel av den nasjonale økningen i statsbudsjettet beregnes til 8,1 mill. kr. Skoleavdelingen er tilført 4 mill. kr for å dekke økte kostnader knyttet til økt timetall/leksehjelp, økt fysisk aktivitet og tidlig innsats (andel nasjonal bevilgning 4,9 mill. kr). Helse- og sosialavdelingen er tilført 1,75 mill. kr for å dekke økt driftstilskudd til private fysioterapeuter på 0,75 mill. kr (fullt kompensert), 0,5 mill. kr til samhandlingsreformen (andel nasjonal bevilgning 1,2 mill. kr) og styrking av det kommunale barnevernet med 0,5 mill. kr (andel nasjonal bevilgning 1,2 mill. kr).

For skoleavdelingen vurderes det imidlertid å være gitt tilstrekkelig kompensasjon med bakgrunn i at Rana har hatt et timetall på barnetrinnet som ligger over det lovbestemte minimum. Dette har en lagt til grunn ved beregningen av kompensasjon for de sentrale økninger som følger av statsbudsjettet. Fra høsten 2010 vil Rana ha et timetall på barnetrinnet som følger av lovverket. For Helse- og sosialavdelingen må aktiviteten tilpasses de bevilgninger som gis.

Budsjettet for økonomisk sosialhjelp er styrket med en økt bevilgning på 3 mill. kr. Tilskudd til Nordland teater er økt med 0,4 mill. kr som er en oppfølging av kommunens andel av statens økte bevilgning til teateret. Bevilgningen til servicepensjoner økes med 0,5 mill. kr. Til slutt er Helse- og sosial- og Omsorgsavdelingen kompensert med 1,1 mill. kr. som følge at statlig innstramming i tilskuddet til ressurskrevende tjenester. Innstrammingen er beregnet å utgjøre 1,6 mill. kr. Mellomværendet må avdelingene dekke innenfor sin respektive budsjetttramme.

Det er ikke funnet plass til økt ramme til fysioterapitjenesten for å få inn flere fysioterapihjemler.

Skoleavdelingen

<i>Skoleavdelingen</i>			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Lønnsutgifter	235 430	230 691	240 863
Lønn i % av driftsutgifter	87,0 %	91,1 %	91,9 %
Årsverk	485,5	468,0	457,0

	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-33 923	270 644	236 721
Vedtatt budsjett 2009	-32 909	253 296	220 387
Helårsvirkning lønnsøkning		10 172	
Prisjustering inntekter	-623		
Prisjustering utgifter		449	
Elevtallsnedgang		-1 753	
Økt timetall/leksehjelp		1 800	
Økt fysisk aktivitet		700	
Tidlig innsats/lærertetthet		1 500	
Selvkost SFO	-1 500		
Forslag ramme 2010	-35 032	266 164	231 132
Endring netto ramme			10 745

<i>PPT</i>			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Lønnsutgifter	11 570	9 468	9 772
Lønn i % av driftsutgifter	84,8 %	82,2 %	82,4 %
Årsverk	18,5	16,5	17,0

	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-5 898	13 646	7 748
Vedtatt budsjett 2009	-4 323	11 522	7 199
Helårsvirkning lønnsøkning		304	
Prisjustering inntekter	-114		
Prisjustering utgifter		40	
Forslag ramme 2010	-4 437	11 866	7 429
Endring netto ramme			230

Status og aktivitetsnivå ved inngangen til 2010

I 2009 har Rana kommune 3 356 barn i grunnskolealder. I økonomiplanperioden forventes en nedgang til 3 114 barn. Elevene er fordelt på 9 barneskoler, 4 ungdomsskoler og 2 barne- og ungdomsskoler.

I tillegg til ordinær grunnskoleundervisning har Skoleavdelingen oppgaver innenfor morsmålsopplæring og Norsk2 - undervisning for minoritetspråklige barn. Veileder for arbeid med minoritetspråklige barn er knyttet til PPT. Logopedtjeneste for grunnskolebarn er knyttet til henholdsvis PPT og til Lyngheim skole.

Skolefritidsordningen, SFO er knyttet til den enkelte barneskole. På skolefrie dager er SFO organisert i baser – Nordsida, Lyngheim og Gruben.

Frikult er en enhet for elever som har deler eller hele sitt undervisningstilbud organisert utenfor skolens lokaler. Elevene er fortsatt elever ved nærmiljøskolen. Tjenesten kjøpes og 14 elever er i dag tilknyttet Frikult. I henhold til avtalen vil tilbudet koste 4,2 mill. kr i 2010.

Voksenopplæring av etnisk norske personer med rett til grunnskoleopplæring er en tjeneste som kjøpes av MINAR og koster i 2010 500 000 kr.

Voksne funksjonshemmede med rett til voksenopplæring, er en tjeneste som blant annet kjøpes av Polarsirkelen videregående skole.

Opplæring i norsk og voksenopplæring på grunnskolenivå til minoritetspråklige voksne, tilrettelegges i egen enhet, som er underlagt Mo ungdomsskole.

IKT grunnskole, FEIDE, er knyttet til kommunens IKT – tjeneste.

RKK, Regionalt kurs- og kompetansesenter utfører interkommunale tjenester som organiserer skolens kurs og kompetanseutvikling.

PPT, interkommunal pedagogisk tjeneste arbeider inn mot skolene og barnehagene, med tilrettelegging for elever med særskilte behov og kompetanseutvikling.

KOSTRA - tall fra 2008 viser at "netto driftsutgifter grunnskoleopplæring pr innbygger 6 til 15 år" lå på kr 82 091 pr barn i Rana, som er 8 396 kr høyere enn sammenligningsgruppa i KOSTRA.

I økonomiplanen er det lagt til grunn en forventet nedgang i elevtall. Samtidig er det lagt opp til at driftsutgiftene i Rana skal nærme seg de øvrige kommunene i sammenligningsgruppa, men fortsatt ligge 2 000 – 3 000 kr over. Reduksjonene i driftsramma til skoleavdelingen i perioden framover nødvendiggjør derfor en vurdering av strukturendringer allerede i 2010.

Prioriteringer i 2010

I forhold til opprinnelig budsjett 2009 er det vedtatt en budsjettreduksjon i 2010 på 1,7 mill. kr. For å få effekt av en ytterligere reduksjon i rammen på 7,3 mill. kr fra 1. januar 2011 må aktivitetsnivået i skolen reduseres fra oppstart av skoleåret 2010 – 2011. Grunnlaget for skolens drift er basert på bemanning for skoleåret og ikke for kalenderåret. Et redusert driftsnivå kan derfor iverksettes fra 1. januar 2011, men konsekvensene for bemanningen må være innarbeidet fra 1. august 2010.

Etter reduksjon av driftsnivå på skolene i Rana fra skoleåret 2008 - 2009 til skoleåret 2009 2010 er situasjonen slik at 5 av de 15 skolene i Rana ikke har klart å holde de nye rammene sine.

Skoleavdelingen er tilført 4 mill kr for å håndtere føringer som er gitt i statsbudsjettet for 2010.

Opgaver som økningen skal ivareta er:

- Tidlig innsats – økt lærertetthet på 1.- 4. trinn i matematikk, norsk og samisk med iverksetting fra 1. august 2009.
- Fysisk aktivitet - 2 timer på 5. - 7. trinn. Nytt tiltak med iverksetting fra 1. august 2009.
- Økt timetall 1. - 7. trinn og leksehjelp 1. - 4. trinn. Nytt tiltak med iverksetting fra 1. august 2010.

I tillegg må følgende tiltak håndteres innenfor driftsrammen i 2010:

- Utdanningsstipend ble iverksatt høsten 2009 for å hindre at overtallige lærere ble arbeidsledige. Tiltaket har en kommunal kostnad på 1,1 – 1,3 mill. kr i 2010 å avsluttes 31. juli 2010.
- Ny bransjeforskrift med helsekontroll for undervisningspersonale med virkning fra 2010. Kostnad 0,15 mill. kr.

Innsparingstiltak som vurderes:

- Nedlegging av skolematordning, 4,4 årsverk.
- Vurdere alternativer for SFO på skolefrie dager.

Utfordringer 2011 – 2014

Fra 2011 skal budsjettet reduseres ytterligere med 7,3 mill. kr. Reduksjonene er lagt inn som følge av elevtallsnedgang og baserer seg på KOSTRA tall fra 2008.

For å følge opp vedtatte reduksjoner i utgifter til grunnskolene i henhold til økonomiplanen er det nødvendig å se på skolestrukturen og iverksette ei omlegging. Eventuelle besparelser ved endring i kretsgrenser vil ikke være nok for å komme på et forsvarlig driftsnivå.

Totalt tilsvarer rammereduksjonen i 2010 15 lærerårsverk. Kan reduksjonen gjennomføres ved redusert bruk av bygninger (strukturendringer) vil behovet for reduksjonen bli tilsvarende mindre på bemanningssiden.

Barnehageavdelingen

<i>Barnehageavdelingen</i>			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Lønnsutgifter	67 380	76 515	79 948
Lønn i % av driftsutgifter	50,2 %	54,2 %	54,5 %
Årsverk	165,0	166,0	166,0
	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-117 097	134 245	17 148
Vedtatt budsjett 2009	-123 579	141 246	17 667
Helårsvirkning lønnsøkning		3 433	
Prisjustering inntekter	-3 738		
Prisjustering utgifter		1 896	
Konsek. just. statstilsk.	-1 547		
Forslag ramme 2010	-128 864	146 575	17 711
Endring netto ramme			44

Status og aktivitetsnivå ved inngangen av 2010

Barnehageavdelingen har i løpet av de siste årene hatt en relativt stor økning på produksjon. Dette har vært i tråd med regjeringens satsning på full behovsdekning.

Rana kommune har siden våren 2007 frem til høsten 2009 økt fra 1162 barnehageplasser til 1307 plasser. I samme periode har antall med full plass (over 41 timer pr. uke) økt fra 83 % til 89 %. I de private barnehagene har økningen vært fra 624 til 644 plasser og i de kommunale barnehagene fra 538 til 663 plasser.

I henhold til barnehagelovens § 12a "Rett til barnehageplass", har Rana full behovsdekning pr. høst 2009.

§12a Rett til plass i barnehage

Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes plass, har etter søknad rett til å få plass i barnhage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt. Kommunen skal ha minimum ett opptak i året. Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen.

Selv om kommunen nå innfrir barnehagetilbudet i henhold til loven, er det fremdeles mange som søker etter søknadsfristen 1. mars. Pr oktober er det 57 barn på ventelister som ønsker barnehageplass i løpet av høsten 2009.

For å kunne imøtekomme det reelle behovet, ansees det som viktig å kunne utvide noe på kapasiteten, slik at en har noe å gå på i forhold til de som søker etter fristen.

Økonomisk går barnehagene nå inn i det siste året med øremerkede midler fra staten. Det har lenge vært utsettelse på overføring av midler fra øremerket til rammeoverføring til kommunene. Det er nå varslet at fra 2011 vil midlene komme som en del av rammeoverføringen. Ivaretagelse av private barnehager vil da bli et kommunalt ansvar. Det jobbes nå for å få vedtatt regelverk for kommunens ansvar/forpliktelse i forhold til private barnehager. Det er lagt opp til en overgangsfase på 5 år.

Prioriteringer i 2010

Etter en periode med stor kapasitetsøkning, så vil det nå i større grad prioriteres stabilitet og kvalitet på tjenesten.

Omdisponeringer innen egen ramme

Det vil ikke bli foretatt noen omdisponeringer i forhold til dagens drift.

Utfordringer 2011 – 2014

For å kunne tilby plasser i forhold til reelt behov må kapasiteten utvides.

Det har lenge vært aktivt jobbet for å få til en utvidelse av Storforshei barnehage. Barnehagen er en liten 1-avdelings barnehage som stod ferdig våren 1994. Barnehagen er i dag trang og svært nedslitt. Det trengs i tillegg til utvidelse en renovering/ombygging av hele barnehagen. Utområdet har store mangler som bør legges inn i prosjektet.

Det bør i tillegg sees på en utbygging av Selfors barnehage. Selfors barnehage er nå den eldste barnehagen i Rana. Det ble fortatt en omfattende ombygging/utvidelse i 2000. Barnehagen trenger i tillegg til utvidelse en del ombygging og tilpasning for å tilfredsstille dagens krav.

For å kunne sikre reell behovsdekning bør det prioriteres utbygging/ombygging av Storforshei og Selfors barnehage. Foreløpig anslag på kostnader er 9 mill. kr for Storforshei barnehage og 10 mill. kr for Selfors barnehage. Totalt vil dette gi 44 nye plasser og vil ha en kostnadsramme på 19 mill. kr.

Helse- og sosialavdelingen

<i>Helse- og sosialavdelingen</i>			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Lønnsutgifter	165 943	170 615	176 560
Lønn i % av driftsutgifter	70,3 %	74,1 %	74,1 %
Årsverk	271,2	283,9	287,9

	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-77 916	235 902	157 986
Vedtatt budsjett 2009	-57 059	230 335	173 276
Helårsvirkning lønnsøkning		5 945	
Prisjustering inntekter	-1 567		
Prisjustering utgifter		1 351	
Rammejustering økonomiplan		-3 609	
Drift Liengbakken bofellesskap		4 200	
Tilskudd fysioterapeuter		750	
Styrking barnevernet		500	
Samhandlingsreformen		500	
Ressurskrevende tjenester		750	

Forslag ramme 2010	-58 626	240 722	182 096
Endring netto ramme			8 820

Status og aktivitetsnivå ved inngangen av 2010

Helse- og sosialavdelingen har en noe presset regnskapssituasjon i 2009, men har som arbeidsmål å nå budsjettmålet. En årsak til situasjonen er usikkerhet rundt budsjettmåloppnåelse for integreringstilskuddet. Det vil i 2009 bli bosatt 38 flyktninger. I løpet av året har lønnskostnader blitt dempet ved at stillinger har blitt holdt vakante og ved reduksjon av vikarbruk. Kurs, opplæring og reisevirksomhet holdes på et minimum. Knyttet til pandemiberedskap har avdelingen pådratt seg ekstrautgifter i andre halvår. Dette gjelder personalutgifter til vaksinasjon og beredskap av lege-tjenester. Avdelingen utøver en stram tjenesteforvaltning.

I februar åpnet Helseparken, et samarbeidsprosjekt mellom Helgelandssykehuset og Rana kommune. Helseparken har 17 plasser. Målgruppen for tilbudet er utskrivningsklare pasienter fra sykehuset, ortopedipasienter behandlet av sykehuset og døgner rehabilitering. Helseparken er et svært godt tilbud både for Rana kommune og Helgelands-sykehuset. Antall utskrivningsklare pasienter er kraftig redusert, døgner rehabilitering skjer lokalt, sykehuset får økt sin kapasitet innen ortopedi-behandling og ventelister for sykehjem reduseres. Samarbeidet utredes og utvikles til også å gjelde andre områder som psykisk helse, lindrende behandling og jordmortjenester.

Rana kommune åpnet kommunalt krisesenter i samarbeid med Hemnes kommune og Nesna

kommune i 2. kvartal 2009. Full drift med døgn-bemanning ble iverksatt 3. kvartal 2009.

Interkommunal legevakt ble iverksatt i oktober 2009 i samarbeid med Hemnes kommune og Helgelandssykehuset.

Liengbakken bofellesskap åpnet i oktober 2009. Boligen har 12 leiligheter og 3 hybler. Leilighetene har døgnbemannede tjenester for mennesker med rusavhengighet og følgeskader. Hyblene skal gi et midlertidig botilbud for bostedsløse, eller andre som har behov for midlertidig bolig.

Høsten 2009 er det tilsatt helsesøster og lege, ansvarlig for kommunens helsetjenester til asyl-mottaket på Skillevollen.

Det er tilsatt kommuneoverlege som begynner i sin stilling 1. kvartal 2010

Prioriteringer i 2010

- Tilpasset drift av Liengbakken bofellesskap hvor hele anlegget tas i bruk, herunder alle leiligheter.
- Sikre videreføring av Legemiddellassistert rehabilitering (LAR) tiltakene.
- Revisjon av boligsosial handlingsplan.
- Krisesentertilbud for menn.
- Ytterligere forbedring av nødvendige ramme-betingelser for å kunne gi tjenester, herunder bolig med bistand og helsehjelp til rett pris. I det ligger byggestart av Mobekken og Hammeren boliger for vanskeligstilte.
- Videreutvikle samarbeidet med lokalt NAV kontor herunder for å oppnå en helhetlig flyktningetjeneste og god forvaltning og praksis i bruken av kvalifiseringsprogrammet.
- Bosetting av inntil 50 flyktninger.
- Operasjonalisering av nye legehjemler.
- Sikre videreføring av folkehelsearbeidet.
- Forbedre kvalitetsarbeidet innen helse- og sosialavdelingens arbeid med barn og unge, herunder barnevernet og skolehelsetjeneste.
- Forberede arbeidet med samhandlings-reformen.

Omdisponeringer innen egen ramme

Omdisponeringer gjøres for å sikre miljørettet helsevern og drift av interkommunal legevakt. Dette gjøres blant annet ved at kommuneoverlegefunksjonen ivaretar fagsjefunksjon for legetjeneste og samfunnsmedisin. Slik fristilles ressurser som anvendes til forannevnte.

Samordning av miljøarbeider- og oppfølgings-tjenester i rustjenesten med bistands- og omsorgs-personell som arbeider i det nye bofellesskapet.

Omdisponeringer skal gjennomføres for å drifte Mobekken omsorgsboliger innen dagens ressursramme.

Omdisponeringer alternativt ekstern finansiering vil bli søkt tilsvarende 1/2 årsverk for å få ressurstilgang til revisjon av boligsosial handlingsplan.

Utfordringer 2011 – 2014

Samhandlingsreformen vil prege økonomiplanperioden. I dette ligger blant annet en videreutvikling av samordning og samarbeid med Helgelandssykehuset og Helse Nord. Dette berører flere områder som folkehelsearbeid, rehabilitering / habilitering, rus, psykisk helsearbeid, jordmor-tjeneste og tjenester innen andre helse-/medisinske

områder. Rana kommune vil få et større og utvidet ansvar på tiltakssiden herunder også for kvalitet og finansiering som en del av en statlig overordnet reform.

Rana kommune samarbeider med nabokommuner og er vertskommune når det gjelder krisesenter og interkommunal legevakt. Samarbeidet belyses for mulig å også gjelde barnevern. Som en konsekvens av samhandlingsreformen kan også andre områder aktualisere samarbeid.

- Styrking av barnevernet.
- Styrking av rustjenesten herunder LAR og forebyggende arbeid i samarbeid med barnevernet.
- Utvikling av nye botilbud for vanskeligstilte hjemlet i boligsosial handlingsplan.
- Utvidelser og forbedringer innen helsesøster- og jordmortjeneste, hjelpemiddeltjeneste, dagtilbud og avlastning.
- Investering og drift av Heimengveien 2.

NAV kommune

NAV kommune			
	R - 2008	B - 2009	B - 2010
Lønnsutgifter	95	9 657	9 953
Lønn i % av driftsutgifter	0,3 %	21,2 %	21,2 %
Årsverk	-	15,0	15,0

	Inntekter	Utgifter	Netto
Regnskap 2008	-2 499	28 384	25 885
Vedtatt budsjett 2009	-4 998	45 648	40 650
Helårsvirkning lønnsøkning		296	
Prisjustering inntekter	-143		
Prisjustering utgifter		1 093	
Økonomisk sosialhjelp		3 000	
Forslag ramme 2010	-5 141	50 037	44 897
Endring netto ramme			4 247

Status og aktivitetsnivå ved inngangen av 2010

Tabell 11. Antall sosialhjelpsmottakere de siste årene

År	2 005	2006	2 007	2 008	2009
Antall	922	956	858	793	787 *

* Tall pr september 2009, kilde SSB - KOSTRA

Pr september 2009 er det registrert 140 nye brukere dette året. Antall sosialhjelpsmottakere som har mottatt ytelse er allerede 787 i september og antall sosialhjelpsmottakere i 2009 kan snart komme på nivå med 2006. Sosialhjelpsatsene har økt i 2009.

De største utgiftspostene er ordinær sosialhjelp, herunder lønnsutgifter til kvalifiseringsprogrammet, og sosialhjelp flyktninger. I 2009 ble NAV Rana tilført 4 mill. kr for å dekke økte sosialhjelpsutgifter.

Arbeidsmarkedssituasjonen har en umiddelbar effekt på sosialhjelpsutbetalinger.

Tabell 12. Oversikt over arbeidsledige

RANA KOMMUNE				
	Aug 08	Des 08	Jan 09	Aug 09
Sum Helt ledige	209	211	438	406
Sum Delvis ledige	88	107	236	250
I alt helt/delvis ledige	297	318	674	656

En årsak til økning i antall brukere i 2009 er den vanskelige arbeidsmarkedssituasjonen. Mange som ble økonomisk selvhjulpne i 2007/2008 er tilbake på grunn av arbeidsledighet eller opphør av tiltak.

Nivået på nåværende budsjettamme for økonomisk sosialhjelp ble lagt når ledigheten var svært lav og ingen var permittert. Ledigheten er nå dobbelt så høy som i 2008. Det er mye som tyder på at Rana

risikerer betydelig økt ledighet de nærmeste månedene og i 2010.

Bosetning av flyktninger skal økes fra 30 til 50 personer. Det forutsettes at dette vil gi økt behov for helt eller delvis økonomisk sosialhjelp til flere.

Rana kommune har fått bevilget et økt antall plasser til kvalifiseringsprogrammet i 2009 – fra 20 til 51 plasser. Dette er brukere som blant annet har vært langtidsmottakere, og som krever tett oppfølging over tid. Det gis en årlig øremerket bevilgning til ekstrautgifter for deler av innholdet/tilbudet i programmet, men kommunen må dekke lønnsutgifter til deltakerne over sosialhjelps-budsjettet. NAV prøver etter beste evne å erstatte sosialhjelp med statsfinansierte tiltak der dette passer.

Finanskrisen og arbeidsledighet gir økt etterspørsel etter gjeldsrådgivning. I enkelte saker er det nå opp til ett års ventetid for gjeldsrådgivning utenom helt akutte saker.

Utfordringer 2011 – 2014

Sannsynligheten for at flere vil ha rett til økonomisk sosialhjelp i løpet av vinteren er stor, dersom arbeidsmarkedet forverrer seg slik det nå ser ut til. Det betyr i tilfelle at de samlede utgifter sannsynligvis vil kunne ligge på ca 5 - 6 mill. kr ut over budsjettammen for 2010 slik den er vedtatt i økonomiplanen. Rådmannen foreslår som en engangsbevilgning gjennom bruk av skjønnsmidler at økonomisk sosialhjelp økes med 4 mill kr. (inkl. redusert behov som følge av økt bostøtte).

For å holde budsjettammen må forbruket reduseres og inntekter i form av refusjoner fra statlige tiltak økes mer enn det som anses som realistisk med den kapasitet NAV har til oppfølging og tiltaksarbeid. Dersom det ikke blir færre brukere med rett til økonomisk sosialhjelp, må det vurderes snarest å iverksette til dels svært strenge tiltak og prioriteringer:

- Vurdere å sette strengere "tak" på hva som godkjennes av husleie/ boligutgifter.
- Ennå strengere vilkår for brukere med hensyn til aktivitetskrav.
- Strengere praksis for brukere som søker nødhjelp med bakgrunn i at de ikke forvalter sin økonomi – har fått det de skal ha.
- Sikre at alle brukere med rett til bostøtte og andre ytelser faktisk får dette.

- Meget restriktiv praksis vedrørende ytelse med hjemmel i lov om sosiale tjenester § 5-2 (ikke pliktmessige ytelser).
- Gi tilbud til ungdom med mangelfull videregående skole om å fullføre. Prosjekt i samarbeid med fylkeskommunen.
- Legge oss lavere enn de statlige veiledende satser til dekning av husholdsutgifter. Redusere satsene til ungdom som bor hjemme, unge mellom 18 – 25 år som bor i eget hushold samt redusere de statlige veiledende satsene til barnefamilier der dette er forsvarlig. Dette anbefales ikke, men kan være siste mulighet for å kunne holde rammen.

Omsorgsavdelingen

<i>Omsorgsavdelingen</i>			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Lønnsutgifter	264 250	260 645	268 525
Lønn i % av driftsutgifter	88,1 %	88,9 %	87,7 %
Årsverk	446,3	446,3	457,3

	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-55 408	299 930	244 522
Vedtatt budsjett 2009	-50 262	293 179	242 917
Helårsvirkning lønnsøkning		7 880	
Prisjustering inntekter	-1 097		
Prisjustering utgifter		584	
Institusjonsplasser		3 102	
Åpen omsorg		1 443	
Ressurskrevende tjenester		350	

Forslag ramme 2010	-51 359	306 538	255 179
Endring netto ramme			12 262

Status og aktivitetsnivå ved inngangen av 2010

Omsorgsavdelingen har 250 sykehjems plasser hvorav 31 benyttes til korttids- / avlastningsplasser.

Avdelingen har 917 personer i hjemmebaserte tjenester. Av dette har 297 personer kun hjemme-sykepleie, 234 personer kun hjemmehjelp og 386 personer har begge tjenestene. 13 av disse mottar tjenester for mer enn 35,5 timer pr uke. 6 personer har brukerstyrt personlig assistanse.

Avdelingen har en nedgang i sykefraværet fra 13,5 % pr september 2008 til 11,5 % pr september 2009. Deltidsproblematikken har fokus, der det er mulig økes stillingsbrøkene innenfor totalrammen på årsverk.

Rekruttering av fagpersonell, spesielt sykepleiere er en stor utfordring som blant annet gir seg utslag i større bruk av vikarbyrå, spesielt i ferien, men i år også utover høsten 2009.

Avdelingen har sterk fokus på å drifte innafor budsjetttrammene. I 2009 er avdelingen mer presset økonomisk enn på samme tid i fjor. Det er spesielt presset innafor lønn- og lønnsrelaterte områder. Innenfor hjemmebaserte tjenester skyldes merforbruket spesielt brukergruppen "unge personer med ressurskrevende tjenester".

Det jobbes målrettet i forhold til vedtatt strategiplan for eldreomsorgen. Kjedenkingen er sentral. I så måte oppleves helseparken å bidra positivt. Det kan vises til resultater med færre registrerte sykehjems-søkere, dvs. utsatt sykehjemsbehov, bl.a. ved aktiv bruk av korttids- og dagplasser, informasjon og opplæring av ansatte i forhold til demens.

Det jobbes med implementering av ny timelistemodul i vikardataprogrammet. Denne innfasingen ser ut til å fortsette inn i 2010.

Økt aktivitet, spesielt innafor sykehjemmene er kommet godt i gang og skal fortsette.

Prioriteringer i 2010

Rammeøkningen i økonomiplanen til omsorgsavdelingen er 4,5 mill. kr som skal delfinansiere følgende prosjekter:

Hauknes omsorgsbolig som ferdigstilles i januar-2010. Tilbudet skal døgnbemannes, 10 av 27 leiligheter er solgt hittil.

Gruben nye sykehjem blir innflyttingsklart mai 2010. Det foreslås å ta i bruk sykehjemmet gradvis.

Andre etasje (16 plasser) tas i bruk i 2010 i to trinn:

- Første trinn: Når bygget er innflyttingsklart overføres 9 plasser fra midlertidig tilbud i korttidsavdeling 2, Ytteren,
- Trinn to: Erfaringsmessig er det vanskelig å få tak i ferievikarer. Derfor åpnes resten av 2. etasje (den reelle økningen på 7 plasser) etter sommerferieavviklingen 2010.

Hele sykehjemmet tas i bruk i løpet av 2011. Full drift: 13 mill. kr på årsbasis + ressurser fra korttidsavdeling 2, Ytteren. Vi håper med dette å beholde den strukturen som er i omsorgstjenesten (LEON-prinsippet), og sikrer at det er de som virkelig trenger sykehjems plass som får det. Videre kan det være lettere å få tak i kvalifisert personell med en gradvis åpning.

Demensplan for Rana er vedtatt av kommunestyret i september 2009. Planen peker på tiltak som kan gjøre Rana i stand til å møte den voksende demografisk betingede utfordringen med økt antall personer med demenssykdommer. Omdisponering av budsjettet skal vurderes, men budsjett-utfordringene er store allerede med å bemanne Hauknes omsorgsboliger, Gruben nye sykehjem samt ta vare på nye ressurskrevende enkeltbrukere. Det kan derfor være svært vanskelig å sette i gang noen av de nye tiltakene i planen innenfor eksisterende rammer.

Samhandlingsreformen kommer fra 2010. Reformen omhandler endringer i oppgaveløsning/samarbeid mellom kommuner og sykehus. Kommunene får økte oppgaver, det legges opp til en større grad av samhandling mellom kommuner og sykehus samt at det legges opp til en annen finansieringsordning enn dagens.

Hvert år tilkommer nye brukere innen kategorien ressurskrevende enkelttjenester. Staten refunderer

en fast andel ut over innslagspunktet på 835 000 kr. Refusjonsgraden senkes fra 85 % til 80 % for den enkelte kommune som øker den kommunale egenfinansieringen.

Omsorgsavdelingens leasingbilpark på 65 biler skal skiftes ut i 2010. Innbyttet vil presse økonomien ytterligere fordi det tilkommer store reparasjonsutgifter og dobbel årsavgift (gamle og nye biler). Tjenesten går fra personbiler til varebiler klasse 2 for å få leasingavtalen og de faste bilkostnadene billigere.

Seniorpolitikk og andre permisjonsordninger for ansatte er kostbar for avdelingen. I 2009 koster ordningen med ekstra fridager for ansatte over 60 år (ikke ekstra ferieuke) omsorgsavdelingen 620 000 kr i direkte lønnsutgifter for målgruppen. I tillegg kommer kostnader til vikarer. Kommunen har også andre permisjonsordninger ut over avtaleverkets krav, noe som bør revurderes/ses på.

Rekruttering av kvalifisert personell, spesielt sykepleiere er en stor utfordring som må vies oppmerksomhet, og kanskje bør det vurderes en kommunal stimuleringsordning for studenter.

Omdisponeringer innen egen ramme

Omsorgsdistriktene v/distriktsleder kan gjøre omdisponeringer innen sine fullmakter og flytte ressurser fra en underavdeling til en annen innen sine ansvarsområder.

Utfordringer 2011 – 2014

I gjeldende økonomiplan er rammeøkningen koblet opp mot den demografiske framskrivningen av eldre og med basis i tjenestenivået i 2008:

	2 0 1 1	2 0 1 2	2 0 1 3
Økonomiplanen, rammeøkning intitusjoner	3,6 mill	8 mill	11,6 mill
	5 plasser	6 plasser	5 plasser
Økonomiplanen, rammeøkning hjemmetjen.	2,4 mill	4,4 mill	6,9 mill

- Nye brukere innen gruppen ressurskrevende tjenester.
- Strategiplanen for eldreomsorgen, byggeprosjektene Hauknes omsorgsboliger ferdigstilles i 2010 og Gruben nye sykehjem ferdigstilles mai 2010. Sykehjemmet skal tas i bruk i sin helhet i 2011. Selfors omsorgsbolig er satt på vent.
- Samhandlingsreformen fases gradvis inn fra 2010.
- Utvidelse/utbygging av helseparken. Tilbudet ligger organisatorisk plassert under helse- og sosialavdelingen, men omhandler også omsorgsavdelingens tjenester.
- Kommunens demensplan. Beskrevet tidligere.
- Mobekken omsorgsboliger, et samarbeidsprosjekt mellom helse- og sosial avdelingen og omsorgsavdelingen.
- Rekruttering av fagpersonell må ha fokus.
- Investeringer. Småinvesteringer (HMS-formål, gammelt utstyr), og større investeringer (renovering av bygg, for eksempel Talvikparken bosenter og Selfors sykehjem).
- Utviklingsarbeid. For eksempel: reduksjon av uønsket deltid, reduksjon i sykefravær, vikardataprogrammet med timelistemodul, multidosepakkelegemidler, rekruttering, fokus på omdømme bl.a.

Kulturavdelingen

<i>Kulturavdelingen</i>			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Lønnsutgifter	27 703	28 611	29 584
Lønn i % av driftsutgifter	57,7 %	61,7 %	62,6 %
Årsverk	59,2	59,2	56,0

	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-15 074	48 025	32 951
Vedtatt budsjett 2009	-11 683	46 382	34 699
Helårsvirkning lønnsøkning		973	
Prisjustering inntekter	-338		
Prisjustering utgifter		412	
Rammejustering		-520	
Tilskudd Nordland teater		400	
Forslag ramme 2010	-12 021	47 647	35 626
Endring netto ramme			927

Status og aktivitetsnivå ved inngangen av 2010

Kulturavdelingen har prioritert å opprettholde mest mulig av tjenesteproduksjonen i driftsavdelingene. Budsjettreduksjonene fra 2008 til 2009 er tatt inn gjennom å holde vakant stillinger som ikke direkte berører denne. Avdelingen har videreført budsjetttilpasninger som berører kulturkontoret, biblioteket og ungdomsklubbdriften.

Kulturavdelingen har klart å opprettholde det samme tjenestenivået i kulturskolen som tidligere, men har ikke fått gjort noe med ventelistene. Det gis hovedsakelig undervisning på musikkområdet, men også andre kunst- og kulturuttrykk er med i tilbudet. KammeRana har hatt et aktivt år og bidratt godt til økonomien gjennom innhenting av eksterne tilskudd.

Biblioteket har klart å opprettholde åpningstida og antall arrangementer, men har redusert noe på innkjøp av media. Biblioteket er mye besøkt av mange ulike grupper. Skoleelever og studenter bruker institusjonen som informasjonsbase, pensjonister søker gjerne daglig til biblioteket for å lese aviser og møte kjente og mange innvandrere bruker biblioteket for å skaffe seg informasjon og kulturtilbud på egne språk samt gå på internett. Bok- og medieutlånet ligger relativt høyt på Rana bibliotek. Biblioteket har en rekke arrangementer, fra lesestunder for barnehagebarn til bokdager, eldrearrangement og Havmannsdagen.

Fritidstilbud til unge er opprettholdt i de mest befolkede nærmiljøene, men ligger fortsatt langt unna målet i strategiplanen. Ungdommens hus har hatt en betydelig økning i søkningen som har ført til at mangelen på budsjetterte driftsmidler til huset

har blitt rimelig akutt. Rockens hus er fylt av aktivitet og nyter godt av at også voksne brukere er en del av miljøet.

Kinoen har hatt gode resultater pr. dato og ser ut til å komme ut med godt besøk. Kinotilbudet er fortsatt ansett som bra i forhold til byens størrelse, men er i et noe lengre perspektiv i ferd med å redusere sin posisjon i forhold til filmbyråene på grunn av for liten visningskapasitet kombinert med utleie til kulturhusaktiviteter. På grunn av den store budsjettandelen som kommer fra egen inntjening, er kinoen i en særstilling budsjettmessig. Det er ikke mulig å forbedre resultatet ved kinoen gjennom å redusere tilbudet, tvert om vil det føre til dårligere nettoresultat.

Samfunnshuset er etter hvert betydelig nedslitt, men bruken har økt de siste årene. Behovet for Mo samfunnshus er definitivt tilstede.

Kulturkontorets virksomhet som har vært saksbehandling av tilskuddssøknader, kontaktarbeid mot lag og foreninger samt egne arrangementer (konserter, 17.mai, Havmannsdagen og lignende) er tatt ned til et minimum og søkes løst bl.a. ved samarbeid med servicetorget, kinoen og kulturskolen.

Prioriteringer i 2010

Digitalisering av kinoen vil sannsynligvis bli gjennomført i Rana i 2010. Dette er et spleiselag mellom kommunene, filmbransjen og kinoenes egen bransjeorganisasjon.

Det er bevilget en økning av statstilskuddet til Nordland teater på 2,5 mill. kr. Rana kommune yter tilskudd tilsvarende 12 %. Økningen i stats-tilskuddet utløser et større tilskudd fra Rana kommune på kr 429 000.

Ut over dette vil avdelingen fortsatt prioritere å opprettholde mest mulig av dagens tjenesteproduksjon. Justering av rammen vanskeligjør nye tiltak.

Omdisponeringer innen egen ramme

Driftssamordninger mellom kinoen og kulturskolen har frigjort midler til å saldere nye budsjettkutt som er pålagt for 2010.

Ved kinoen er lønnsmidler omdisponert til utvikling av mer fleksible billettsalgsløsninger og faste stillinger er omdisponert til ressurser som kan disponeres ved periodiske spissbelastninger.

Det er omdirigert midler fra andre områder i barne- og ungdomsavdelingen for å løse akutte driftsmessige behov ved Ungdommens hus.

Ressurser som har gått til dirigenttjenester og undervisning på grovmessing ved kulturskolen er omdisponert for å opprettholde et minimum av tilbud innenfor kunst- og kulturuttrykk utenom musikk.

Kulturavdelingen må gå gjennom virksomheten med tanke på å finne flere mulige områder for samhandling og fellesløsninger.

Utfordringer 2011 – 2014

Ut fra den vedtatte strategiplanen for kultur blir det en rekke utfordringer for neste økonomiplanperiode. Her listes de i ikke-prioritert rekkefølge:

- Mediebudsjetten ved biblioteket.
- Samarbeidet om skolebibliotekstjenester
- Modernisering av IKT -tilbudet, og utbygging av selvbetjeningstjenestene.
- Ventelistene ved kulturskolen og å utvikle større bredde i tilbudet.
- Klubbtilbudet for barn og unge i samsvar med strategiplanen.
- Langsiktigheten i kinoøkonomien på en måte som ivaretar kinoens spesielle stilling som konjunkturutsatt og inntektsbasert.
- Økt visningskapasitet på kinoen og slippe å bruke kinosalene til kulturhusformål.
- Kulturhuset med ekstra kinosal realiseres på en måte som fortsatt gir mulighet til samdrift mellom samfunnshuset og kinoen.
- Museets behov for større og tidsriktige lokaler.
- Se på Kulturminnevernet.
- Vurdere drift av Kulturkontoret
- Planmessig drift av kulturtilbud til eldre.
- Havmanddagene som en billedkunst- og musikkbasert byfestival.
- Tilskuddspostene til lag og foreninger, spesielt med fokus på festivalområdet.
- Tilskuddsordninger til rehabilitering av foreningseide bygg.
- Vedlikeholds- og rehabiliteringsmidler til Stenneset bygdetun.
- Systematisk kulturtilbud for innvandrere.
- Utsmykningsregler for offentlige nybygg.
- Stimuleringstiltak for kunstnere og kulturbasert næringsvirksomhet.
- Avsetningen til 17. mai feiring.

Teknisk avdeling

<i>Teknisk avdeling</i>			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Lønnsutgifter	104 203	104 249	108 666
Lønn i % av driftsutgifter	47,6 %	50,6 %	50,6 %
Årsverk	227,4	227,4	224,9

	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-76 294	218 820	142 526
Vedtatt budsjett 2009	-64 545	205 930	141 385
Helårsvirkning lønnsøkning		4 417	
Prisjustering inntekter	-1 924		
Prisjustering utgifter		1 484	
Rammejustering		-2 031	
Drift Sagbakken stadion		1 031	
Vedlikehold veier		1 340	
Vedlikehold bygg		2 568	
FDV Gruben sykehjem		590	
FDV Liengbakken		440	

Forslag ramme 2010	-66 469	215 769	149 299
Endring netto ramme			7 914

<i>VAR</i>	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-32 324	16 149	-16 175
Vedtatt budsjett 2009	-30 142	15 810	-14 332
Prisjustering inntekter	-934		
Prisjustering utgifter		285	
Forslag ramme 2010	-31 076	16 095	-14 982
Endring netto ramme			-650

<i>Feiing</i>			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Lønnsutgifter	1 884	2 001	2 066
Lønn i % av driftsutgifter	77,5 %	79,8 %	82,0 %
Årsverk	5,0	5,0	5,0

	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-3 515	2 430	-1 085
Vedtatt budsjett 2009	-3 751	2 509	-1 242
Helårsvirkning lønnsøkning		65	
Prisjustering inntekter	-116		
Prisjustering utgifter		9	
Forslag ramme 2010	-3 867	2 583	-1 283
Endring netto ramme			-41

Status og aktivitetsnivå ved inngangen av 2010

Teknisk sektor besto frem til 1. september 2009 av 3 avdelinger:

- *Teknisk avdeling* som var kommunens saksbehandler og forvalter etter bl.a. plan- og bygningsloven, Jord- og skogsbruksloven, konsesjonsloven og kommunens grunneiendommer. Avdelingen foresto også kart- og delingsforretninger og vedlikehold av kommunens kartverk. Brannvernkontoret var også innorganisert her.
- *Mo i Rana bydrift* som forvaltet, driftet og besørget utbygging av kommunens veianlegg, vann- og avløpsanlegg, samt alle parker og idrettsanlegg.
- *Bygningsavdelingen* som tilbydde komplette tjenester innenfor forvaltning, drift, utvikling og nybygging av kommunens egne eide bygninger.

Målet er nå å bygge en ny organisasjon som samhandler godt og som blir enda mer fleksibel i forhold til å styre ressursene dit de til enhver tid trengs mest - til samfunnets beste. Til dette arbeidet er det nedsatt en arbeidsgruppe som frem til nyttår skal ha en ny hovedstruktur på plass. Hvor mange avdelinger skal nye teknisk avdeling ha, og hvordan skal tjenestene organiseres i forhold til dette. Ytterligere forbedringer og justeringer vil så få fokus utover i det nye året.

Alle tjenestene innenfor teknisk sektor har vært preget av en strammere økonomi. Til tross for dette, har avdelingen klart å skjerme de mest merkbare tjenester i stor grad. Blant annet ble Mo i Rana kåret til årets blomsterby 2009 i klassen for småbyer. Andre merkbare positiviteter var åpningen av nye Sagbakken stadion, en ny stolthet i Rana. Begge disse prosjektene er blitt gjort mulige gjennom et godt samarbeid med privat og frivillig sektor. Regjeringens tiltakspakke mot finanskrisen har også bidratt i positiv forstand. Det mest etterlengtede var Selfors barneskole som nå har fått rehabilitert både bygg og uteareal.

Den største utfordringen i 2009 har vært å ta godt nok vare på allerede investert kapital, både i forhold til bygninger, skole-/barnehageplasser, veier og idrettsanlegg. Her er etterslepet stort og det årlige vedlikeholdet er fortsatt for svakt.

Bemanningen har vært redusert innenfor alle avdelinger, samtidig som man forøker å gjøre de samme oppgavene som tidligere på samme måte. Dette har slitt på organisasjonen. En medvirkende årsak til dette er at tilgjengelige ressurser til vedlikehold er blitt redusert mer enn det som

fremgår som planlagte rammereduksjoner. Som eksempler innenfor bygning er vedlikeholdet sunket på grunn av økte leiekostnader og innenfor teknisk er leieinntektene fra festetomter sunket fordi disse er lagt ut for salg.

Prioriteringer i 2010

Nye Sagbakken stadion er tatt i bruk og framstår som et praktanlegg for fotballsporten. Fokus nå vil være hvordan man kan ta vare på dette anlegget på beste måte. Dette er planlagt å få på plass i 2010 gjennom en partnerskapsavtale med frivillig sektor.

Den største utfordringen vil nok også i 2010 bli å ta vare på allerede investert kapital i form av bygg og anlegg. På bygg- siden er vedlikeholdet nå særlig utfordrende fordi økende kostnader for bygningsmasse som leies ute i markedet har ført til mindre tilgjengelige ressurser til vedlikehold av egen bygningsmasse med utearealer.

Dette er en medvirkende årsak til at driftstekniker-tjenestene som leveres til skole- barnehage- og omsorgsavdelingen oppleves som mangelfull. Det skal settes søkelys på denne tjenesten og vurderes omprioriteringer og organisatoriske tiltak for å forbedre tjenesten.

På veisiden vil som vanlig vinterkostnadene ha innvirkning på hvor mye avdelingen klarer å prioritere av asfalt som er svært viktig i vedlikeholdsøyemed. For å prioritere asfalt i 2010 må vintervedlikeholdet i samme periode reduseres.

Innenfor teknisk forvaltning vil lovpålagte oppgaver prioriteres. Myndighetsutøvelse etter ny matrikellov og ny plan- og bygningslov setter krav til økt kompetanse og kapasitet. Opplæring og systemimplementering må prioriteres for å håndtere dette tilfredstillende. Videre vil et prosjekt med å digitalisere eiendoms- og byggesaksarkiv sluttføres.

Innenfor brannvernkontoret vil det utvikles et nytt miljømessig øvingsfelt i Steinbekken for å kunne

gjennomføre egne brannøvelser og for å gjennomføre inntektsgivende kurs. Inngåtte avtaler med nabokommuner vedrørende brannforebyggende tiltak og tilsyn skal også følges opp.

Omdisponeringer innen egen ramme

Teknisk avdeling er i gang med å omorganisere avdelingene. Endelige omdisponeringer vil avventes, men vedlikehold på allerede investert kapital i form av bygg og anlegg må prioriteres allerede i 2010. Videre vil det forsøkes å dekke inn en underbudsjettering på brannvernkontoret gjennom andre avdelinger på "gamle" tekniske avdeling.

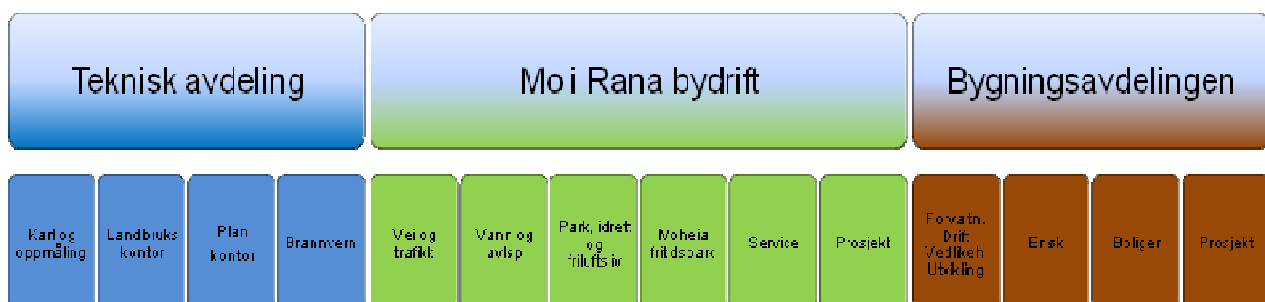
Utfordringer 2011 – 2014

Siste etappe i forhold til å etablere ny hovedvannskilde vil få fokus. Den siste strekningen av rørledninger skal legges og det skal bygges nytt moderne vannrenseanlegg. Ferdigstilling er planlagt i 2011 og anlegget går da over til vanlig drift. Etablering av nytt og bedre avløpsrenseanlegg på Mjølanodden skal gi reinere avløpsvann fra deler av Mo sentrum og Båsmoen, samt forlenge og senke utslippsledningens utløp til ca 40 meter.

Den største utfordringen i økonomiplanperioden vil være å øke vedlikeholdet på allerede investert kapital, både i forhold til bygninger, veier, idrettsanlegg og utearealer rundt skoler og barnehager. Etterslepet er stort og det årlige vedlikeholdet er fortsatt for svakt. Økonomiplanen signaliserer en bedring på området.

Mo i Rana er en ung by med lyst til å vokse mer. Kommunen har målsettinger om å bygge et attraktivt og levende regionsenter med et kompakt bysentrum der folk trives, og der handel og kultur blomstrer. En videre/økt satsing på blomstrende omgivelser, tilrettelagte idretts- og kulturarenaer og tilrettelagte oppvektsområder vil derfor få fokus i økonomiplanperioden. Det vil også være viktig å ha en godt motivert organisasjon innenfor forvaltningen som gjør hva den kan for å tilrettelegge for riktig utvikling av denne fantastiske byen.

Nye tekniske avdeling

Sentrale støtte- og stabstjenester

<i>Sentrale støtte- og stabstjenester</i>			
	<i>R - 2008</i>	<i>B - 2009</i>	<i>B - 2010</i>
Lønnsutgifter	53 902	55 016	56 933
Lønn i % av driftsutgifter	57,4 %	61,1 %	60,7 %
Årsverk	84,0	84,0	80,0

	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-10 765	93 893	83 128
Vedtatt budsjett 2009	-6 154	89 995	83 841
Helårsvirkning lønnsøkning		1 917	
Prisjustering inntekter	-186		
Prisjustering utgifter		1 288	
Rammejustering		-2 031	
IKT utgifter		1 547	
Modellkommuneprosjektet		1 031	
Servicepensjon Vital		500	

Forslag ramme 2010	-6 340	94 247	87 907
Endring netto ramme			4 066

Innledning

Dagens infrastrukturavdelinger består av Felles-tjenesten, IKT - avdelingen, Juridisk avdeling, Personalavdelingen, Utviklingsavdelingen inkl. RKK og Økonomiavdelingen.

I økonomiplanen er det lagt inn en gradvis opptrapping av effektivisering som skal gi en gevinst på 5 mill. kr i perioden 2010 - 2013. For 2010 betyr dette et rammenedtrekk på 2 mill. kr. Det er en forventning til at ny teknologi, felles-systemer og sammenslåing til større enheter skal gi denne effektiviseringsgevinsten. Det er satt i gang et arbeid med å endre infrastrukturavdelingene inkludert Serviceavdelingen til en ny organisasjon under navnet Sentrale støtte- og stabstjenester. Det forutsetter større fleksibilitet i bruk av ressursene, større sammenheng mellom oppgavene, tydelig kontaktpunkt til innbyggerne, bedre samhandling med produksjonsavdelingene og bedre støtte til rådmann og det politiske nivå. Endringen til en sentral støtte- og stabsenhet skal gjennomføres første halvår 2010.

Fellestjenesteavdelingen

Prioriteringer 2010

Fellestjenesteavdelingen skal i 2010 etablere en elektronisk sikker forsendelsesmåte av korrespondanse mellom kommunen og fylkesmannen slik at kommunen slipper ordinær postforsendelse.

For å gi bedre service til politikere, saksbehandlere og innbyggerne skal kommunen oppgradere sak- og arkivsystemet bl.a ved å ta i bruk strekkodeskanning ved journalføring av post.

Arbeidet med å etablere et helelektronisk arkiv fortsetter i 2010.

IKT avdelingen

Det blir i 2010 fortsatt satsing på å få ytre avdelinger tilknyttet det kommunale nettet via fiber. For å sikre stabilitet og oppetid vil det bli etablert flere fiberløsninger (reserveveier).

Datamengdene øker dramatisk i Rana kommune. Server- og lagerløsninger må fortsatt styrkes i 2010.

Rana kommune satser i 2010 for fullt på å tilknytte seg det nasjonale systemet for en tilknytning til de ulike skolesystemene (FEIDE). Dette vil i 2010 også involvere administrative systemer innen personal og skole.

Det har vært svært kostbart å kople seg til Norsk Helsenett. Samhandlingsreformen og nasjonal overtakelse av Helsenettet vil presse fram kommunal tilknytning.

Rana kommune forvalter fiberen over til Sverige. Dette innebærer både en kostnadsside og potensial for inntekter. Helgelandskraft og andre aktører legger nå fiber der det vil være ønske om tilknytning til "svenskfiberen" Dette vil også innebære inntekter og kostnader.

Vår portal for ekstern tilgang til Rana kommune-systemene (Citrix-portalen) vil bli svært belastet kommende år. Hjemmekontorløsninger og tilgang via mobile enheter vil kreve styrking av mottaksapparatet.

Sammenslåingsprosjektet skoleIKT/admIKT er i alt vesentlig ferdig.

Strategiske satsinger IKT

Rana kommune har mange forskjellige versjoner av Office pakken. Dette skaper tildels store problemer internt og i samhandling med eksterne parter. Dette må det ryddes opp i. Det er en nasjonal satsing på fri programvare, og Rana kommune må ta strategiske valg i en IKT plan.

Mobil- og bredbånddekning begynner å bli bra i Rana, men det vil bli stort trykk fra de ytre strøk i Rana for å få skikkelig mobildekning. Dette vil involvere både statlige, fylkekommunale og kommunale midler.

Rana kommune er med i et pilotprosjekt i samarbeid med Fylkesmannen for å se på sikker

elektronisk dokumentutveksling. I videre forstand vil Rana kommune bli involvert i tilkoblingsproblematikk både i forhold til MinSide og i andre systemsammenhenger.

Personalavdelingen

Prioriteringer i 2010

Saksbehandlingen på det personaladministrative området forutsettes styrket gjennom å rekruttere økonomisk/administrativ kompetanse til avdelingen.

Kostnader til utstyr og drift av lokaliteter til frikjøpte hovedtillitsvalgte må økes noe.

Ansvar for HMS og funksjonen som hovedverneombud er lagt til personalavdelingen, med dertil behov for noen ressurser til oppbygging av kompetanse.

Dagens IT system for håndtering av økonomi, lønn og personaloppgaver skal vurderes i sin helhet for utskiftning eller oppgradering.

Økonomiavdelingen

Arbeidet med å høyne kvaliteten på økonomistyringen i kommunen har høy prioritet. Dette innebærer gode prosesser og høy kvalitet i utarbeidelsen av økonomiplan, budsjett, økonomisk rapportering og regnskap. Ansvar for ledelse og koordinering av økonomistyringen ligger i økonomiavdelingen.

Om kommunen skal lykkes i økonomistyringen er imidlertid avhengig av samhandlingen mellom avdelingene og økonomiavdelingen. Avdelingene må følges opp gjennom rådgiving og bistand i det løpende økonomiarbeidet. I tillegg må det være kvalitet i arbeidet med finansområdet, regnskapsområdet og skatteinnkrevingen.

Prioriteringer i 2010

- Videreutvikle controllersystemet slik at kvaliteten på økonomistyringen i avdelingene blir bedre.
- Revidere finansreglementet og sikre gode rutiner og kvalitetssikring på finansområdet.
- Effektivisere regnskapsarbeidet gjennom å redusere antall fakturaer fra leverandør som skannes.
- Innfordring av skatt må forbedres ved å prioritere innfordringsmålene som er satt av skatteetaten.

Utviklingsavdelingen

Status/aktivitetsnivå

Aktivitetsnivået innenfor utvikling er redusert som en følge av redusert bemanning og færre bestillinger. Forslag til "Utviklingsprogram 2009-2012" foreligger, men er ikke vedtatt politisk.

KultiRana-prosjektet har krevd mye av avdelingen i 2009. Miljøoppgaver har også hatt stor oppmerksomhet dette året og utslipp til luft og vann har sammen med klima- og energi hatt størst fokus.

Prioriteringer i 2010.

En del eksterne tilskudd økes med utgangspunkt i politiske vedtak. Ellers kun mindre justeringer.

Aktuelle innsatsområder:

- Klima- og energiplan. Planen vedtas i 2010 og tiltak må konkretiseres.
- Luftovervåkingsprogrammet
- Regionale partnerskap – prosjekt forankret i avdelingene
- Videreutvikle miljøinformasjonen
- Miljøkompetanseprosjekt - samarbeidsprosjekt med RKK/andre
- Miljøfyrtårnsertifisering
- Kunnskapssenter og kulturhus

Utfordringer 2011 – 2014

- Ny planlov - kommunal planstrategi og revisjon av kommuneplanens samfunnsdel.
- Oppfølging av klima- og energiplanen.
- Naturmangfoldsloven
- Vurdere opprettelse av et klima- og energifond 2011 - 2014 for å stimulere til offensiv satsing på energi- og klimatiltak.

RKK (samarbeid Hemnes, Nesna, Rana)

Status og aktivitetsnivå ved inngangen av 2010

Bemanningen er tatt ned med 1/3 (fra mai 2009), men avdelingen har i hovedsak maktet å gjennomføre planlagte tiltak. Avdelingen har en utfordring i å følge opp søknader av nye prosjektmidler og gjennomføring av tiltak i skole, barnehage, omsorg, helse- og sosial og andre avdelinger. Ressurssituasjonen forventes avklart i styremøte etter intern gjennomgang av sentrale støtte- og stabstjenester i Rana kommune

Prioriteringer i 2010:

- Opprettholde årlige søknader statlige midler kompetanseheving innenfor skole, barnehage, omsorg og helse- og sosial.. Gjennomføring av planlagte tiltak.
- Kartlegging av behov og evt. etablering av nytt nettverk rus/psykiatri – i et samarbeidsprosjekt med RKK Vefsn og Fylkesmannen.
- Bistand kompetansekartlegging produksjonsavdelingene/enhetene.
- Bidra til interkommunalt og tverrfaglig samarbeid mellom fagområdene og kommunene.
- IKT – ny kursportal. Effektivisering av administrasjon av kurs og kompetanseregistrering.
- Bistand til Nav lokalt med kompetansekartlegging og gjennomføring av tiltak

Utfordringer 2011 – 2014

- Nye søknader knyttet til nasjonale føringer og lokalt utviklingsarbeid. Rekruttering/kompetanseutvikling helse-sosialfagene, samhandlingsreformen, samarbeids- og utviklingsområder i barnehage/grunnskole/videregående skole.
- Utvidelse av RKK etter vedtak Rødøy kommune og søknad om tilknytning til RKK Rana.

Serviceavdelingen**Status og aktivitetsnivå ved inngangen av 2010**

Serviceavdelingen har ansvaret for drift av kommunens Servicetorg og kommunens internett-sider. Avdelingen ble etablert i en periode med sterkt press på kommuneøkonomien. Dette har preget driftsrammene siden oppstart og er ytterlig forsterket gjennom vedtatte rammereduksjoner de siste årene. I 2009 har det vært sterk fokus på økonomi og rammetilpasning. Driftsnivået er tatt ned og tilpasset dagens økonomiske situasjon. Tilpasningen har skjedd uten at kvaliteten på tjenestene er merkbart redusert. Systematisk forbedrings- og effektiviseringsarbeid med sterk fokus på teknologi og kompetanseheving har bidratt til dette. Det er et stort press fra statlig hold på utvikling av e-kommune og digitale tjenester.

Prioriteringer i 2010

Hovedfokus i 2010 vil rettes inn mot å drifte avdelingen innenfor tildelt ramme på en forsvarlig og effektiv måte. Selv om aktivitetsnivået må tilpasses driftsrammer må fokus på avdelingens satsingsområder opprettholdes. Det er tre hovedområder som er viktig:

Videreutvikling av 24/7 kommunen (e - forvaltning)

Kommunesektoren står overfor store utfordringer når det gjelder leveranse av digitale e-tjenester. Den teknologiske utviklingen skjer i høyt tempo. Sentrale myndigheter gir sterke føringer for hvor de vil at det offentlige Norge skal gå, blant annet åpne standarder, e-signatur og e-forvaltning.

Rana kommune er godt i gang med å utvikle elektroniske tjenestetilbud (døgnåpen kommune – 24/7). For å komme et steg videre må den teknologiske plattformen utvikles. Teknologi og kompetanse må knyttes sammen på en helhetlig og strategisk måte. I løpet av 2010 må det foretas sentrale valg knyttet til kommunens portalløsninger. Kommunens strategiske informasjonsplan må rulleres slik at den er i samsvar med utviklingen og sentrale føringer på dette området.

Kvalitet på egne tjenester

Serviceavdelingen skal ha høyt fokus på service og brukere. Våren 2010 vil intern organisering og kompetansebygging stå i fokus. Det er spesielt viktig å sikre kontinuitet og kompetansespredning innenfor husbankens tjenesteområde, som nå er avklart skal ligge i kommunens servicetorg. I løpet av 2010 forventes det å få på plass dataverktøy som vil forenkle søknadsprosess og saksgang knyttet til motorferdsel i utmark.

Videreutvikling – førstelinjetjenesten

Serviceavdelingen vil være en aktiv aktør i endringsprosesser som pågår i organisasjonen. Målet er å tilrettelegge for bedre utnyttelse av serviceavdelingen som verktøy for kontakt med kommunens innbyggere.

Utfordringer 2011 – 2014

- Løsning fremtidig portal. 2010- implementering 2011.
- IKT strategi - plattform. Avklare hva som må på plass av teknologisk infrastruktur før det kan lages integrasjonsløsninger som skisseres i e- kommune satsingen.

Kirkelig fellesråd

<i>Kirkelig fellesråd</i>	<i>Inntekter</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Netto</i>
Regnskap 2008	-50	14 022	13 972
Vedtatt budsjett 2009	-224	14 783	14 559
Helårsvirkning lønnsøkning		478	
Forslag ramme 2010	-224	15 261	15 037
Endring netto ramme			478

Rammen er kompensert for lønnsøkning i 2009.

Tilskudd

<i>Tilskudd</i>		
	<i>Tilskudd</i>	<i>Endring</i>
	<i>2009</i>	<i>2010</i>
Allment kulturarbeid	805	-
Astmasyke barn	48	-
Blå Vegen	55	-
Fageråsen	50	-
FFO	100	-
Fiske, jakt og viltstell	125	-
Helgelandsmuseet	1 316	41
Idrettsformål	1 195	-
Indre Helgeland regionråd	400	12
Karrieresenteret	154	5
Kjøp av melkekvoter	200	-
Kommunal påskjønnelse	210	-
Kulturtilbud eldre	100	-
Kunnskapsparken	500	16
Lekeplasser, nærmiljøtiltak	455	-
LHL	50	-
LMS	30	-
Midtskandia	25	-
Musikk og kunstformidling	500	-
Nordland Teater	3 412	400
Norske Lenker	60	-
Nærmiljøutalg	153	-
PAF (pensj. arb.formidl.)	50	-
Polarsirkelen friluftsråd	272	8
Polarsirkelen Reiselivslag	965	405
Politiske partier	386	-
Private barnehager	12 012	-
Private veier	675	-
Psykatrikontoret - tilskudd org.	163	-
Rana komm. studentråd	70	-
Rana utviklingselskap	4 465	138
Røvassdalen UL	30	-
Skillevollen alpingsenter	700	-
Stønadsordninger	237	-
Syd-Samisk teater	200	-
Termik	200	-
Trossamfunn	230	-
Ungdomsrådets tilskuddsbevilgning	150	-
VTA bedrift	730	23
Sum tilskudd	31 478	1 048

Tilskudd til private barnehager vil bli justert som følge av barnetall i barnehagene og prisjustering. Tilskuddsordningen vil ha finansiell motpost i statlige skjønnsmidler.

Kommunale tilskudd er regulert slik at der hvor tilskuddet har karakter av støtte, er tilskuddet uforandret. Tilskudd som har karakter av driftstilskudd til løpende drift, er regulert med pristigning i kommunal sektor, dvs. 3,1 %. Dette med unntak av tilskudd til Polarsirkelen Reiselivslag hvor kommunestyrevedtak er fulgt opp med en realøkning på 375 000 kr.

GEBYRREGULATIV 2010 TEKNISK

A. Byggesaker

Byggesaksgebyrer for behandling av alle typer byggesaker og utslippstillatelse.

B. Plansaker

Plangebyr for å få tillatelse til endret arealplan/arealbruk.

C. Kart-/delingsforretninger

Oppmålingsgebyrer for gjennomføring av kart- og delingsforretninger, byggplassering/beliggenhetskontroll, salg av spesialkart og kartkopier mm.

D. Vann- og avløp

Vann- og avløpsgebyr for tilknytning til kommunalt vann- og avløpsanlegg.

E. Konsesjonsgebyr

Gebyr ved kjøp av konsesjonspliktig fast eiendom.

F. Feie- og tilsynsavgifter

NB! : I mange saker vil det kunne beregnes flere av etterfølgende gebyrer "oppå hverandre".

Adresse:

Rådhusplassen 2
Pb 173, 8601 Mo i Rana

Telefon:

Sentralbordet +47 75 14 50 00
Servicetorget +47 75 14 51 80

Telefax: +47 75 14 50 01

E-post: postmottak@rana.kommune.no

Internett: www.rana.kommune.no

Org.nr: 872 418 032

Bankgiro:
4509.44.00124

A.
Gebyrregulativ 2010 Rana kommune
Byggesaker etter plan- og bygningslovens §109.

A1.

For alle typer bygg betales:

To-trinns behandling:

Tiltaksklasse	1	2	3
Rammetillatelse	10.800,-	13.645,-	16.490,-
Igangsettingstillatelse	2.000,-	2.000,-	2.000,-
Ett-trinns behandling:			
Tillatelse til tiltak	10.800,-	13.645,-	16.490,-

Ved oppdeling av søknad om igangsettingstillatelse betales gebyr for hver søknad.

A2.

For **enkle tiltak** betales 70 % av fullt gebyr.

A3.

For **meldingssaker** betales **kr. 5.200,-**

A4. Dispensasjoner

For hvert forhold som krever dispensasjon fra plan, lov eller forskrift, betales **kr. 1.856,-** (også ved avslag).

A5. Andre tiltak/endret tillatelse

Fasadeendringer, riving, tekn. installasjoner, oppdeling/sammenføring av bruksenheter, skilt, pipe, terrenginngrep, opparbeidelse av parkeringsplasser **kr. 1.650,-** (også ved avslag).

A6. Godkjenning av foretak

Første gangs godkjenning: **kr. 3.770,-**

Senere godkjenning: **kr. 1.191,-**

A7. Ufullstendig søknad

Ved åpenbart ufullstendig søknad betales tilleggsgebyr på **kr. 1.650,-** for arbeidet med å innhente fullstendige opplysninger.

A8.

Ved igangsetting av arbeider før søknad er innsendt/behandlet/godkjent betales dobbelt gebyr.

A9. Avslag

For byggesaker som avslås betales 70 % av fullt gebyr.

A10.

For tiltak der tillatelse er gitt, men som ikke kommer til utførelse, tilbakebetales etter søknad inntil 50 % av gebyret.

A11.

For søknad om utslippstillatelse betales **kr. 4.150,-**.

A12. Tilknytningsavgift vann og kloakk

Se pkt. D1.

A13. Byggplassering/beliggenhetskontroll

Se pkt. C12.

B.
Gebyrregulativ 2010 Rana kommune
Plan- og delingssaker etter plan- og bygningslovens § 109.

B1. Behandling av søknad om mindre endring av reguleringsplan

(Administrativ eller politisk behandling i PR). PBL §§ 12-3 og 12-14

- Gebyr når endringsforslag godkjennes helt eller delvis: **kr. 4.120,-**
- Gebyr ved avslag etter politisk behandling (ingen planendring): **kr. 2.060,-**
- Gebyr for enkel grensejustering i plan, administrativt vedtak: **kr. 2.270,-**

B2. Innledende behandling / fremlegging av planspørsmål. PBL 12-8 hvor kommunen gir retningslinjer og råd med hensyn til om planforslaget bør fremmes, og om innhold i slik plan

- Administrativ tilbakemelding, møte med planmyndigheten: **kr. 0,-**
- Politisk sak i PR, eventuelt også kommunestyret
(Når det åpnes for videre behandling): **kr. 3.100,-**
- Politisk sak i PR, eventuelt også kommunestyret
(Gebyr ved avslag – planen forandres ikke): **kr. 1.550,-**

B3. Bearbeiding og behandling av private reguleringsplanforslag fram til utlegging til offentlig ettersyn. PBL §§ 12-11 og 12-10. Behandling av konsekvensutredninger etter PBL kap. 4 og kap. 14.

Standardgebyr for reguleringsplanforslag hvor planutkastet er utarbeidet i henhold til veileder fra MD og kommunens krav: **kr. 22.500,-**

Tillegg for planforslag som p.g.a. mangler ved prosess eller planmateriale, herunder ukorrekt teknisk format, - medfører ekstraarbeid med plantegning, omarbeiding og prosessrelatert behandling frem til offentlig ettersyn:

- Tilleggsgebyr fastsettes av Rådmannen etter skjønn: **inntil kr. 21.500,-**
- Der kommunen ansvarlig myndighet etter § 7 i forskrift om konsekvensutredning skal det betales behandlingsgebyr: **kr. 5.000,-**

Hvis kommunen bidrar ved utarbeidelse av utredninger betales tilleggsgebyr etter medgått tid og utgifter til fagkyndig bistand.

B4. Behandling av tillatelse til omdisponering og deling hjemlet i kommuneplanens arealdel (PBL §93, jfr. §63).

- Enkelttomt, tillatelse fra adm. eller PR: **kr. 2.580,-**
- Avslag etter politisk behandling i PR: **kr. 1.290,-**
- Samtidig tillatelse til flere tomter med hjemmel i plan: **pr. tomt kr. 1.760,-**
- Tillatelse til mindre grensejusteringer, tomteutvidelse eller annen deling av eiendom, administrativt eller politisk behandlet i PR: **kr. 1.760,-**

B5. Behandling av søknader som krever dispensasjon fra kommuneplanens arealdel (PBL kap. 19).

Administrativt avslag på/uttalelse om søknad med hjemmel i KA: **kr. 0,-**

Om søknaden kreves behandlet av PR (klage) gebyrlegges behandling etter satsene nedenfor.

Isolert dispensasjon fra bestemmelsene i KA PBL kap. 10, jfr. Byggesaksgebyr pkt. A4: **kr. 1.856,-**

Tillatelse til omdisponering og fradeling av tomt hjemlet ved dispensasjon - PBL kap. 19, PBL §§ 85, 93 og 63:

- Enkelttomt, tillatelse etter behandling i PR: **kr. 3.460,-**
- Avslag etter politisk behandling i PR: **kr. 1.730,-**
- Samtidig behandling av tillatelser til flere tomter: **pr. tomt kr. 2.900,-**
- Tillatelse til mindre grensejustering, tomteutvidelse eller annen deling av eiendom herunder også hjemlet ved dispensasjon. Administrativt eller politisk behandlet i PR: **kr. 1.856,-**

C.
Gebyrregulativ 2010 Rana kommune
Kart- og oppmålingsarbeider med hjemmel i
matrikkelloven § 32.

Den gamle delingsloven ble erstattet med matrikkelloven fra 01.01.2010. I den forbindelse vil det bli utarbeidet nytt gebyrregulativ med hjemmel i ny lov. Frem til at nytt regulativ blir vedtatt gjelder inntil videre nedenforstående gebyrregulativ fra 2009 så langt det passer. De oppgitte gebyrsatsene fra 2009 må imidlertid gis et påslag på **6,27%** i henhold til indeks for kart- og oppmålingsarbeider utarbeidet av Statens kartverk.

C1. Kart- og delingsforretninger (målebrev) se pkt C11 om definisjoner.

C1.1

Over arealer til grensearronderinger og tillegg inntil 1500 m²:

$$G = 5,17 \times A + \text{kr. } 1.840,-$$

Ved makebytte; gjensidig overføring av areal beregnes gebyr etter det areal hver enkelt får tilført. Som tillegg beregnes også en separat garasje-/nausttomt på inntil 50 m² i tilknytning til boligen. Dersom nytt målebrev utarbeides skal det ikke betales større gebyr enn for tillegget. For areal over 1500 m² betales gebyr etter pkt. 1.2.

C1.2

Over arealer til utbyggingsformål:

For arealer inntil 1500 m²

$$G = \text{kr. } 11.272,-$$

For arealer fra 1500 m² til 5000 m²

$$G = 1,0 \times A + \text{kr. } 9.447,-$$

Deretter økes gebyret med **kr. 585,-** pr. påbegynt 5. daa.

For tomt til garasje/naust som fradeles samtidig med boligtomt/hyttetomt beregnes gebyr for samlet areal.

C1.3

Over større sammenhengende arealer til landbruks,- allmenne fritids- og andre allmennyttige formål betales etter anvendt tid - se pkt. 8.

C1.4

Når utenforstående utnevnes til bestyrere av egne kart- og delingsforretninger skal det bare betales et ekspedisjonsgebyr på **kr. 2.235,-**.

Hvis det utføres arbeide ut over vanlig registrering/ekspedering, betales i tillegg etter pkt. 8.

C1.5

For delingsforretning ved innløsning av festegrund i hht. forskriftenes pkt. 1.6, betales **kr. 2.235,-**.

Innløsning av festegrund, hvor det ikke tidligere er utarbeidet målebrev betales gebyr etter pkt. C1.2.

Eventuell grensepåvisning og merking betales i tillegg etter pkt. C6.

C1.6

For registreringsbrev betales **kr. 2.235,-**. Berører den enkelte sak flere registernummer, kommer det et tillegg på **kr. 458,-** for hvert ekstra registernummer.

C2. Kartforretning

C2.1

Over grenser:

Beregnet etter antall punkt:

Inntil 2 punkt: **G= kr. 2.235,-**

Videre økes med **kr. 1.586,-** pr. punkt.

C2.2

Punktfeste:

For kartforretning over punktfeste betales **kr. 5.636,-** dersom merking og/eller oppmåling i marken er nødvendig. Hvis ikke, - beregnes gebyr som for registreringsbrev (1.6).

C3. Avbrutt forretning

C3.1

Ved tilbakekalling, avbrutt eller annullert forretning og hvor dette skyldes rekvirent eller kjøper, betales følgende gebyr:

Før forretningen er berammet: **kr. 321,-**

Etter at forretningen er berammet **kr. 1.605,-** pluss en andel av totalgebyret som fastsettes etter skjønn av oppmålingsmyndigheten på grunnlag av medgått tid - se pkt. 8.

C4. Målebrev

C4.1

Ekstra bekreftet kopi av målebrevet betales med **kr. 220,-** for første kopi og **kr. 85,-** for hver av de neste. I tillegg betales m.v.a.

C5. Midlertidig forretning.

C5.1

Oppmålingsgebyr i henhold til pkt. C1.2.

Ved utstedelse av midlertidig forretning skal det etterfølgende målebrev ikke tinglyses, med mindre dette målebrev gir uttrykk for at det er gjennomført arealoverføring etter reglene om grensejustering.

C6. Grensepåvisning

C6.1

For påvisning av grenser etter tilfredsstillende målebrev betales etter følgende satser:

Inntil 2 pkt. G = **kr. 1.444,-**

Videre betales **kr. 642,-** pr. pkt.

Dersom naboer må innkalles, skal det betales et tillegg på 50 %.

C6.2

Grensemerker som rekvirenten kjøper av Rana kommune skal betales til selvkostpris pluss 10 % + m.v.a.

C7. Karter

C7.1

Kopier av kommunens kartverk betales med følgende satser i tillegg til kopieringsutgiftene:

Format	1. eks	pr. tilleggseks.
20 x 30 cm (A4)	kr. 32,-	kr. 5,-
40 x 30 cm (A3)	kr. 58,-	kr. 5,-
40 x 60 cm (A2)	kr. 100,-	kr. 10,-
80 x 60 cm (A1)	kr. 163,-	kr. 16,-

For større kopier enn A1 betales **kr. 163,-** pluss **kr. 228,-** pr. m² for overskytende format.

I tillegg betales m.v.a.

C7.2

Transparenter av kommunale kartverk kan bare selges etter tillatelse fra oppmålingssjefen og da til følgende satser i tillegg til kopieringsutgiftene:

Format	1. eks	pr. tilleggseks.
20 x 30 cm (A4)	kr. 347,-	kr. 58,-
40 x 30 cm (A3)	kr. 706,-	kr. 103,-
40 x 60 cm (A2)	kr. 1.122,-	kr. 141,-
80 x 60 cm (A1)	kr. 1.810,-	kr. 254,-

For større kopier enn A1 betales **kr. 1.810,-** pluss **kr. 2.480,-** pr. m² for overskytende format.

Digitale kartdata, tekniske kart levert på diskett/CD, betales med 10 % av produksjonsomkostningene.

Flybildeplot (ortofoto).

Plott av molestokkholdige flybilder i farger:

A4 **kr. 242,-**

A3 **kr. 362,-**

A2-A0 **kr. 486,-**

Digitale flybilder (ortofoto).

Digitale ortofoto i farger, pris pr. daa: **kr. 1,-**. Kjøp av digitale ortofoto forutsetter kjøp av hele kartplater (1:1000) = 480 daa. Ekspedisjonsgebyr pr. bestilling (administrasjons- og materialutgifter): **kr. 790,-**.

I tillegg betales m.v.a.

C7.3

Reguleringsplaner o.l.

For kopier og transparenter av reguleringsplaner o.l. betales kun kopieringsutgifter pluss et ekspedisjonsgebyr på 20 %.

C7.4

Økonomisk kartverk

Trykte kopier betales etter satser fastsatt av Statens Kartverk. For transparenter, forstørrelser, forminskninger, utsnitt m.m. betales kopieringsutgifter pluss ekspedisjonsgebyr på 20 %.

I tillegg betales m.v.a.

C7.5

Spesialkart

For kopier av spesialkart som er utarbeidet av Rana kommune skal gebyret fastsettes av oppmålingssjefen begrenset oppad til **kr. 296,-** pr. m2 pluss kopieringsutgifter.

I tillegg betales m.v.a.

C7.6

Situasjonskart

For situasjonskart i M= 1:1000 OG M = 1:500: **kr. 1.752,-** inkl. m.v.a.

C7.7

Forenklet situasjonskart betales med **kr. 600,-**.

C7.8

Gatenavnskart .

Dalselv/Selfors/Alteren/Storforshei i M = 1:4000: **kr. 42,-** + m.v.a.

Mo/Gruben/Andfiskå/Båsmo-Ytteren i M = 1:4000: **kr. 52,-** + m.v.a.

Alle i M = 1:4000: **kr. 224,-** + m.v.a.

Mo m/omegn i M = 1:7000: **kr. 166,-** + m.v.a.

C8. Anvendt tid

For oppmålingstekniske arbeider som ikke kan beregnes etter de foranstående satser, beregnes gebyret på grunnlag av medgått tid.

Timesatsen blir **kr. 790,-** + m.v.a.. Det kan i tillegg kreves instrumentleie og utgifter til hjelpemannskap og kjøring.

C9. Urimelig gebyr

Hvis gebyret etter dette gebyrregulativ anses å bli urimelig høyt, kan kommunen fastsette et passende gebyr.

C10. Betalingsbetingelser

Regning på gebyrene utstedes til rekvirent etter det regulativ og satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet.

Gebyrsatsene inkluderer hjelpemannskap, bilgodtgjørelse, administrasjonsutgifter og merking av grenser, hvis ikke annet er nevnt.

Tinglysingsgebyret innkreves samtidig med oppmålingsgebyret.

M.v.a. beregnes ikke ved innkreving av gebyrene med mindre det er nevnt under hvert enkelt punkt i dette regulativ.

C11. Definisjoner:

G = Gebyr i kroner

A = Areal i kvadratmeter (m²).

R = Rettsgebyr = **kr. 860,-**. (Statlig sats sist endret 01.01.2006)

C12. Byggplassering/beliggenhetskontroll

Gebyr pr. bygg **kr. 2.788,-** (selvkost).

C13. Eierseksjonering/reseksjonering

- Gebyr i h.h.t. Eierseksjoneringsloven.
- Uten befaring: 3 x R + tinglysing.
- M/befaring: 5 x R + tinglysing.

C14. Gyldighet

Dette regulativet gjelder f.o.m. **01.01.2009**.

Tinglysingsgebyr for år **2009**: **kr. 1.548,-**. (Statlig sats sist endret 01.01.2006).

D.

Gebyrregulativ 2010 Rana kommune

Vann- og avløp

D1. Tilknytningsgebyr:

Mo, Storforshei og Åga vannverk.

Tilknytningsgebyr vann: **kr. 6,57** pr.m².
Minste grunnlag for beregning = 100 m².

Tilknytningsavgiften ved førstegangstilknytning skal under enhver omstendighet beregnes etter minimum 100 m² bruksareal for boligeiendom og 100 m² bruksareal for annen bebyggelse. Tilknytningsavgifter betales ved tilbygg eller påbygg større enn 25 m² netto bruksareal for boligeiendom og større enn 25 m² bruksareal for annen bebyggelse.

NB ! Spesielle regler for tilknytning Dalselv vannverk: For eiendommer utenfor kommunale boligfelt betales **kr. 24.811,-**. (Gjelder hovedbygning, 1 gebyr pr. gnr/bnr).

NB! Det skal ikke betales tilknytningsavgift ved tilbygg til hovedbygning. For øvrig bebyggelse (kårsbolig, industri etc), betales **kr. 217,- pr m²**. For tomter i kommunale boligfelt hvor det betales refusjon for opparbeidelse av vei, vann - og avløp gjelder samme pris som for Mo.

Tilknytningsgebyr avløp: **kr. 8,91 pr. m²**. (gjelder også Dalselv)

NB!: I tillegg kommer m.v.a.

D2. Årlig gebyr for vann:

For boenheter og eiendommer ellers betales et fastgebyr på **kr. 496,-** i tillegg til et variabelt gebyr.

Variabelt gebyr

Pris pr. m³ vann er **kr. 5,28** for de som har vannmåler.

For eiendommer uten måler regnes et forbruk på 1,2 m³ pr. m² bruksareal:

= **kr. 6,34** pr. m².

Ubebygde tomter som pr. 2007 betaler 50 % av minstegebyr skal fra 01.01.2008 betale samme fastdel som bo-enheter. Gjelder også hvis det står hus på tomten som er ubeboelig, slik at eiendommen er å betrakte som ubebygde tomter.

NB!: I tillegg kommer m.v.a.

D3. Årlig gebyr for avløp:

For boenheter og eiendommer ellers betales et fastgebyr på **kr. 533,-** i tillegg til et variabelt gebyr.

Variabelt gebyr

Pris pr. m³ er **kr. 5,55** for de som har måler.

For eiendommer uten måler regnes et forbruk på 1,2 m³ pr. m² bruksareal:
= **kr. 6,66** pr. m².

For fabrikk, næringsdrift, off. bygning mv. skal vann- og avløpsgebyrene beregnes på grunnlag av målt forbruk.

Ubebygde tomt som pr. 2007 betaler 50 % av minstegebyr skal fra 01.01.2008 betale samme fastdel som bo-enheter. Gjelder også hvis det står hus på tomte som er ubeboelig, slik at eiendommen er å betrakte som ubebygd tomt.

NB! I tillegg kommer m.v.a.

E.
Gebyrregulativ 2010 Rana kommune
Konsesjonsgebyr

Ved søknad om konsesjon ved kjøp av konsesjonspliktig eiendom må det betales konsesjonsgebyr.

Gebyrkrav sendes søker umiddelbart etter at kommunen har mottatt søknaden.

Størrelsen på gebyret avhenger av kjøpesummen for eiendommen. Det skal betales 3 promille av den første millionen kjøpesum samt 2 promille av det overskytende beløp.

Gebyret skal ikke være lavere enn **kr. 750,-** og ikke høyere enn **kr. 15.000,-**

F.
Gebyrregulativ 2010 Rana kommune
Feie- og tilsynsavgifter

Feiing og tilsyn av fyringsanlegg inntil 2 etasjer: **kr. 397,-**.

Feiing og tilsyn av fyringsanlegg over 2 etasjer: **kr. 492,-**.

Feiing og tilsyn på andre bygninger (sentralfyringsanlegg større bygg): **kr. 860,-**

Serviceoppdrag feietjenesten (timepris): **kr. 664,-**.

Fysisk plombering av skorstein/ildsted: **kr. 1.129,-**.

Feiing av ildsted: **kr. 664,-**.

Fresing av pipe: **kr. 664,-**.

NB! I tillegg kommer m.v.a.

RANA KOMMUNE *til tjeneste...*

Tjenester

- ▶ Nettstedskart
- ▶ Bygg og eiendom
- ▶ Helse og sosial
- ▶ Idrett og friluftsliv
- ▶ Innbyggjerdialog
- ▶ Kultur og fritid
- ▶ NAV Rana
- ▶ Omsorg
- ▶ ServiceTorget
- ▶ Skatt og komm.krav
- ▶ Teknisk
- ▶ Undervisning
- ▶ Vei og trafikk

Kontakt oss

Nyheter

Vaksinering mot svineinfluensa risikogrupper
Mandag 2.11.2009
Det settes nå i gang vaksinering mot svineinfluensa A(H1N1). Tidspunkt for vaksinering av risikogruppene er nå klar.

Informasjonsmøte - rådmannens forslag til Årsbudsjett 2010
Mandag 2.11.2009
I forbindelse med fremleggelse av - Rådmannens forslag til Årsbudsjett 2010 for Rana kommune - inviterer rådmannen alle politikere og innbyggere til en presentasjon av årsbudsjettet.

» Se flere nyheter

Søk i nettsted:

Søk etter... Utvidet søk

Kino

Bibliotek

Barnehage

Moheia Fritidspark

Aktuelt

- Flytte til Rana..
- Kulturkalender
- Ofte stilte spørsmål
- Fakta og informasjon
- Prosjekter
- Sjekk luftkvaliteten
- Anbud og innkjøp

Selvetjening

- e-Tjenester
- Kunngjøringer
- Tjenestebeskrivelser
- Skjemakatalog
- Kart-/eiendomstorg
- Postliste
- Ledige stillinger
- Foreningsregister

Organisasjonen

- Organisasjon
- Planer og budsjett
- Kriseberedskap
- Miljøstatus Rana
- Næringsliv
- Overformynderi
- RKK/Kompetanse
- Profilhåndbok

Politikk

- Organisering
- Valg 2009
- Hovedutvalg
- Andre utvalg
- Kommunestyret LIVE
- Møteplan
- Saklister/referater
- Høringer

Post: Boks 173, 8601 Mo i Rana, Tlf. sentralbord: 75 14 50 00, Fax: 75 14 50 01, E.post: postmottak@rana.kommune.no

... på våre hjemmesider er vi til tjeneste ...